„Алианц България Холдинг" АД

Консолидиран годишен финансов отчет

към 31 декември 2021 г.

с доклад на независимия одитор

Съдържание

	Консолидиран годишен доклад за дейността	i
	Консолидиран отчет за финансовото състояние	1
	Консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход	2
	Консолидиран отчет за паричните потоци	4
	Консолидиран отчет за промените в собствения капитал	6
	Доклад на независимия одитор	
1	Обща информация за Групата	8
2	Основа на изготвяне	8
3	Консолидация	11
4	Значими счетоводни политики	12
5	Нови стандарти и разяснения	38
6	Управление на застрахователния риск	39
6.1	Основни допускания при изчисляване на застрахователните резерви	48
7	Управление на капитала	57
8	Управление на финансовия риск	58
9	Справедлива стойност на финансови инструменти	101
10	Нематериални активи	104
11	Инвестиционни имоти, земи и сгради за собствена употреба	105
12	Машини и съоръжения	107
13	Финансови инвестиции и кредити и аванси	108
13.1	Обезценка на кредити и аванси на клиенти	109
14	Вземания по финансов лизинг	109
15	Вземания	110
15.1	Вземания по застрахователни и презастрахователни операции	110
15.2	Други вземания	110
16	Отсрочени аквизиционни разходи	111
17	Други активи	111
18	Парични средства и парични еквиваленти	111
19	Капитал и резерви	112
20	Застрахователни резерви	113
21	Отсрочени данъци	117
22	Задължения по застрахователни и презастрахователни дейности	118
23	Депозити от клиенти и други задължения	118
24	Записани премии	119
25	Нетни доходи от такси и комисионни и участие в резултата	120
26	Доходи от инвестиции	120
27	Други приходи	121
28	Изплатени обезщетения	122
29	Аквизиционни разходи	124
30	Административни разходи	124
31	Други разходи	124
32	Загуба от обезценка на вземания	124
33	Разходи за данъци върху дохода	125

Съдържание (продължение)

34	Дъщерни предприятия и НКУ	125
35	Активи с право на ползване и пасиви по лизинга	129
36	Свързани лица	132
37	Участие в неконсолидирани структурни предприятия	136
38	Плащания на базата на акции	136
39	Условни задължения	138
40	Събития след отчетния период	138

Доклад на независимия одитор

До акционерите на „Алианц България Холдинг" АД

Мнение

Ние извършихме одит на консолидирания финансов отчет на „Алианц България Холдинг" АД („Дружеството") и неговите дъщерни дружества (наричани заедно „Групата"), съдържащ консолидирания отчет за финансовото състояние към 31 декември 2021 г. и консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, консолидирания отчет за промените в собствения капитал, консолидирания отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към консолидирания финансов отчет, съдържащи оповестяване на съществените счетоводни политики и друга пояснителна информация.

По наше мнение, приложеният консолидиран финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, консолидираното финансово състояние на „Алианц България Холдинг" АД и неговите дъщерни дружества към 31 декември 2021 г. и неговите консолидирани финансови резултати от дейността и консолидираните му парични потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет".

Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Независимост

Ние сме независими от Групата в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международните стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит, приложими по отношение на нашия одит на консолидирания финансов отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на Закона за независимия финансов одит и Кодекса на СМСЕС.

Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от консолидиран годишен доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва консолидирания финансов отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно консолидирания финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на консолидирания финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с консолидирания финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт. Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, по отношение на консолидирания годишен доклад за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора" на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Институт на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

а) Информацията, включена в консолидирания годишен доклад за дейността за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, съответства на консолидирания финансов отчет.

б) Консолидираният годишен доклад за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на консолидирания финансов отчет, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Групата или да преустанови дейността ѝ, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление, носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Групата.

Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Групата.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността Групата да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Групата да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.
- получаваме достатъчни и уместни одиторски доказателства относно финансовата информация на дружествата или стопанските дейности в рамките на Групата, за да изразим мнение относно консолидирания финансов отчет. Ние носим отговорност за инструктирането, надзора и изпълнението на одита на Групата. Ние носим изключителната отговорност за нашето одиторско мнение.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Анна Ботева
Регистриран одитор, отговорен за одита
27 юни 2022 г.
гр. София, България

Джок Нюнан, Прокурист
„ПрайсуотърхаусКупърс Одит" ООД

АЛИАНЦ БЪЛГАРИЯ ХОЛДИНГ АД
КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
31 ДЕКЕМВРИ 2021

Въведение

Годишният консолидиран финансов отчет на „Алианц България Холдинг" АД („Дружеството-майка", „Групата") за годината, завършваща на 31 декември 2021 г., се състои от самостоятелния финансов отчет на дружеството-майка и индивидуалните финансови отчети на дружествата от групата.

Дружеството-майка е основано през 1992 г. и към 31 декември 2021 г. има участие в няколко дружества с различен предмет на финансова дейност като общо застраховане, животозастраховане, банкова дейност, лизинг и пенсионно осигуряване.

През финансовата 2021 г. „Алианц България Холдинг" АД реализира консолидирана печалба след данъчно облагане в размер на 65,414 хил. лв. както следва:

- Печалба за Акционери на групата в размер на 48,496 хил. лв.;
- Печалба за Малцинствено участие в размер на 16,918 хил. лв.

Към 31.12.2021 г. консолидираните активи на Групата са в размер на 4,906,856 хил. лв., към 31.12.2020 г. - в размер на 4,406,354 хил. лв. Консолидираният собствен капитал на акционерите към 31.12.2021 г. е 557,891 хил. лв., към 31.12.2020 г. са в размер на 546,677 хил. лв. Малцинствено участие към 31.12.2021 г. е 60,564 хил. лв., а към 31.12.2020 г. е 55,749 хил. лв.

Правен статут

Дъщерните дружества, върху които Групата упражнява контрол към 31.12.2021 г. са както следва:

	Дял на собственост	
	2021	**2020**
ЗАД „Алианц България" АД	87.39%	87.39%
ЗАД „Енергия" АД	50.00%	50.00%
ЗАД „Алианц България Живот" АД	99.00%	99.00%
ПОД „Алианц България" АД	65.90%	65.90%
„Алианц Банк България" АД	99.89%	99.89%
„Алианц Лизинг България" АД	100.00%	100.00%

През 2021 г. не е имало съществени нови придобивания, които да изпълнят критериите за консолидиране към 31.12.2021 г.

През 2019 г. Дружеството-майка е придобило 3,040 акции от капитала на „Алианц Лизинг България" АД за 6,083 хил. лв.

През 2018 г. Дружеството-майка е придобило 1,168 обикновени безналични поименни акции от капитала на ЗАД „Алианц България" АД за 12 хил. лв.

През 2017 г. Групата е придобила 96 обикновени безналични поименни акции от капитала на ЗАД „Алианц България" АД за 654 лв. и 8,337 броя обикновени поименни акции с право на глас от капитала на ПОД „Алианц България" АД за 14 хил. лв.

Правен статут (продължение)

През 2016 г. Общото събрание на акционерите на ЗАД "Алианц България Живот" взе решение да регистрира увеличение на капитала на ЗАД "Алианц България Живот" с 10,000 хил. лв. Всеки акционер на Дружеството придоби пакет акции, съответстващ на съответния му съществуващ дял. Компанията-майка придоби 1,099,992 обикновени безналични поименни акции на стойност 9,900 хил. лв. Няма промяна в дела на дружеството-майка в капитала на ЗАД "Алианц България Живот" през 2021 г.

Също така през 2016 г. с решение на Съвета на директорите на Дружеството-майка дъщерното дружество "България Нет" АД преустанови дейността си. Считано от 6 декември 2016 г. „България Нет“ АД е в ликвидация, а от 20 септември 2017 г. е заличено в Търговския регистър.

Групата няма клонове, създадени като отделни юридически лица в България.
Няма прехвърлени собствени акции или придобити такива през 2021 г. по чл.187д от Търговския закон. „Алианц България Холдинг“ АД не притежава собствени акции.

През 2021 г. не са придобити, притежавани или прехвърлени акции и облигации на "Алианц България Холдинг" АД от членове на Съвета на директорите. Уставът на "Алианц България Холдинг" АД не включва ограничения за членовете на Съвета на директорите за придобиване на акции и облигации, издадени от Дружеството.

Членовете на Съвета на директорите на "Алианц България Холдинг" АД притежават повече от 25% от капитала и / или участват в управлението на други дружества като прокуристи, управители или членове на борда са както следва

Име	Над 25 % от капитала	Участие в капитала / управлението
Димитър Желев	- ДЗХ АД /50% дялово участие/ - БУЛЛС АД /51% директно дялово участие и 49% чрез контролирани дружества/ - Риъл Естеитс Дивелъпмънт ЕАД 100% собственост на БУЛЛС АД - Индустриален Холдинг България АД / над 51% дялово участие чрез контролирани дружества/ - Алианц България Холдинг АД /34% дялово участие, директно и чрез БУЛЛС АД/ - Aegian Bulls Ltd 100% собственост на БУЛЛС АД - Venside Enteprises Limited – в ликвидация – 100% собственост на БУЛЛС АД	- Член на НС на ЗАД Алианц България - Член на НС на ЗАД Алианц България Живот - Председател на СД и Изпълнителен директор на Алианц България Холдинг - Председател на НС на Алианц Банк България АД - Член на НС на Уникредит Булбанк - Председател на СД на Буллс АД - Председател на СД на ДЗХ АД - Председател на СД на Риълестейтс Дивелъпмент ЕАД

Правен статут (продължение)

Име	Над 25 % от капитала	Участие в капитала / управлението
Петрос Папаниколау		- Managing director of Allianz Holding eins GmbH • Procurist in Allianz SE • Chairman of the Supervisory Board Allianz Elementar Versicherungs-AG • Chairman of the Supervisory Board Allianz Elementar Lebensversicherungs-AG • Chairman of the Board of Directors LLC IC Allianz Life • Chairman of the Board of Directors JSC IC Allianz • Chairman of the Supervisory Board Allianz -Slovenská poisťovňa, a.s., • Chairman of the Supervisory Board Allianz pojistovna, a.s • Chairman of the Supervisory Board TUiR Allianz Polska S.A • Chairman of the Supervisory Board TU Allianz Życie Polska S.A., Allianz Polska S.A • Chairman of the Supervisory Board Allianz Hrvatska d.d • Member of the Board of Directors Allianz Bulgaria Holding AD • Chairman of the Supervisory Board ZAD in Allianz Bulgaria Life • Chairman of the Supervisory Board ZAD in Allianz Bulgaria, • Chairman of the Board of Administrators in Allianz Tiriac Asigurari S.A • Chairman of the Supervisory Board in Allianz Hungaria Zrt. • Supervisory Board member in Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna • Supervisory Board member in Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych Spółka Akcyjna • Supervisory Board member in Aviva Investors Poland Towarzystwo Funduszy Investycyjnych Spółka Akcyjna • Supervisory Board member in Aviva Powszechne Towarzystwo Emerytalne Aviva Santander Spółka Akcyjna • Supervisory Board member in Santander Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna • Supervisory Board member in Santander Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna
Тереза Мира Годино		Prokurator of Allianz SE • Chairperson of the Supervisory Board in Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie Spółka Akcyjna • Chairperson of the Supervisory Board in Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Ogólnych Spółka Akcyjna • Chairperson of the Supervisory Board in Aviva Investors Poland Towarzystwo Funduszy Investycyjnych Spółka Akcyjna • Chairperson of the Supervisory Board in Aviva Powszechne Towarzystwo Emerytalne Aviva Santander Spółka Akcyjna • Member of the Supervisory Board in Santander Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna • Member of the Supervisory Board in Santander Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S półka Akcyjna • Member of the Supervisory Board Uždaroji akcinė gyvybės draudimo ir pensijų bendrovė "Aviva Lietuva" • Member of the Supervisory Board in Allianz Elementar Lebensversicherungs-AG (Life) • Member of the Supervisory Board in Allianz Elementar Versicherungs-AG (P&C) • Member of the Board of Directors of "Allianz Bulgaria Holding AD" („the Company"), • Chairperson of the Supervisory Board in Allianz ZB Ltd an Obligatory and Voluntary Pension Funds management company • Chairperson of the Supervisory Board in Expander Advisors sp. Zoo. • Member of the Supervisory Board in Berkley Investments S.A • Member of the Supervisory Board in Allianz Private Krankenversicherungs A.G • Member of the Supervisory Board in TUiR Allianz Polska S.A. • Member of the Supervisory Board in TU Allianz Życie Polska S.A • Member of the Supervisory Board in TFI Allianz Polska S.A.

Правен статут (продължение)

Няма информация за сключване на договори по чл. 240б от Търговския закон между членовете на Съвета на директорите и "Алианц България Холдинг" АД през 2021 г., които попадат извън обхвата на обичайната дейност на дружеството или се различават по същество от пазарните условия.

Управление на риска

Основни рискове за Групата са застрахователният и финансовият риск.

Застрахователен риск

Основната застрахователна дейност, извършвана от дъщерните дружества, е свързана с риска от загуба от лица или организации, които са преки субекти на риска. Такива рискове могат да бъдат свързани със задължение, живот, здраве или злополуки със здравето, финансови или други рискове, произтичащи от дадено застрахователно събитие. Групата е изложена на риск, както от ненавременно покриване на щетите, така и от непълно покриване на размера им определен в застрахователните договори.

Групата управлява застрахователния си риск чрез застрахователни лимити, процедури за одобряване на транзакции, които включват нови продукти или които надвишават определените лимити, методи за ценообразуване, централизирано управление на презастраховането и мониторинг на възникващите въпроси.

Групата използва няколко метода за оценка и мониторинг на застрахователните рискове както за индивидуалните видове застраховани рискове, така и за общите рискове. Тези методи включват модели за вътрешна оценка на риска, анализ на чувствителността, анализ по сценарии и стрес тестове.

Теорията на вероятностите се прилага при ценообразуването и провизирането на портфейла от застрахователни полици. Основният риск се състои в това честотата и размера на претенциите да бъдат по-големи от очакваните.

Групата презастрахова част от подписваческите рискове, които записва, за да контролира експозициите си към загуби и да защитава капиталовите си ресурси. Групата купува комбинация от пропорционални и непропорционални презастрахователни договори, за да намали нетната си експозиция.

В презастрахователната си политика Групата стриктно се придържа към принципите и правилата, установени от Allianz SE, за внедряването на качествена презастрахователна програма и сключване на надеждни презастрахователни договори. Тези правила и принципи са задължителни за всички дъщерни дружества на Allianz SE и се прилагат за всички видове презастрахователни договори.

Управление на риска (продължение)

Финансов риск

Транзакциите с финансови инструменти могат да доведат до това Групата да поеме финансови рискове. Те включват:

- Кредитен риск;
- Ликвиден риск;
- Пазарен риск;.
- Операционен риск

Всеки от тези рискове е описан по-долу:

Кредитен риск

Ръководството на Групата прилага политика на текущ мониторинг и управление на кредитния риск. Политиката на Групата за кредитен риск е разделена на застрахователен, пенсионен и банков сегмент. Концентрацията на кредитния риск възниква главно от видовете контрагенти и от отраслите, в които контрагентите оперират. Концентрациите на кредитен риск, които възникват във връзка с финансови инструменти, съществуват, когато контрагентите имат сходни икономически характеристики, като способността им да изпълнят договорните си задължения е повлияна по подобен начин в резултат на промените в икономическите или други условия.

Застраховане

Кредитният риск се оценява по отношение на големи клиенти, брокери и презастрахователи, които носят значителен кредитен риск, както и финансови инвестиции. Застрахователните компании не изискват обезпечение за финансови активи. Инвестициите се допускат само в ликвидни държавни и общински ценни книжа, в корпоративни облигации и търговски ценни книжа - само когато има гарант с кредитен рейтинг, равен или по-висок от този на застрахователните компании. При наличието на висок кредитен рейтинг ръководството не очаква някой от гарантите да не е в състояние да уреди задълженията си.

Пенсионно осигуряване

При управлението на кредитния риск пенсионноосигурителното дружество наблюдава риска от неизпълнение на задълженията от страна на договарящите страни по операции с финансови инструменти. Групата прилага управление на кредитния риск, като работи само със страни по договора, които имат висок кредитен рейтинг, и когато е необходимо, изисква обезпечения за своите вземания.

Управление на риска (продължение)

Лизинг

Лизинговото дружество е изложено основно на кредитен риск при неизпълнение на задълженията от страна на клиенти по лизингови договори.

Политиката, която лизинговата компания е възприела с цел минимизиране на риска от неплащане, е да прави предварителна оценка на кредитоспособността на клиентите, както и да изисква допълнителни обезпечения по лизинговите договори – застраховки на лизингованите активи, запазване на оригиналните документи за собственост върху имуществото, вписване на лизинговите договори в Централния регистър на особените залози (ЦРОЗ), поръчителство или запис на заповед от лизингополучателите или трети страни.

Банкова дейност

Установени са политики на Банката за управление на риска за да може да се идентифицират и анализират рисковете, пред които е изправена Банката, да бъдат зададени подходящи рискови ограничения и контроли, както и спазването на тези ограничения. Политиките и системите за управление на риска регулярно се преглеждат, за да бъдат отразени промените в пазарните условия, предлаганите продукти и услуги.
Управление „Специализирана служба за вътрешен контрол“ е отговорно за наблюдението на съответствието с политиките и процедурите на Банката за управление на риска и за преглед на адекватността на рамката на управлението на риска по отношение на рисковете, пред които е изправена Банката.
Банката е подложена на кредитен риск чрез дейностите си в търговията, кредитирането и инвестирането и в случаите, когато действа като посредник в полза на клиентите или други трети страни или издава гаранции.

Ликвиден риск

Ликвиден риск е рискът, че Групата няма да е в състояние да изпълни своите финансови задължения, когато те станат изискуеми. Групата прилага подход, който да осигури необходимите ликвидни средства, за да се посрещнат задължения за плащане, настъпили при нормални или извънредни условия, без да се реализират неприемливи загуби. При управление на ликвидния риск Групата наблюдава риска от загуби при наложителни продажби на активи при неблагоприятни пазарни условия за посрещане на неочаквано възникнали краткосрочни задължения за плащания. Групата анализира ликвидния риск на база на историческите входящи и изходящи парични потоци, като на тази основа се определя праг на парични средства и парични еквиваленти в портфейлите на управляваните фондове.

Банкова дейност

Във връзка с банковата дейност, ликвидният риск има две измерения – риск Групата да не бъде в състояние да посрещне задълженията си, когато те станат дължими; и риск от невъзможност да реализира свои активи при подходяща цена и в приемливи срокове.

Управление на риска (продължение)

Ликвиден риск

Подходът на Групата за управление на ликвидността е да осигури, в колкото се може по-голяма степен възможността, че винаги ще е достатъчно ликвидна, за да посрещне задълженията си при поискване, както при нормални, така и при извънредни обстоятелства, без да понася извънредни загуби или да бъде засегната репутацията на Банката.

Управление "Ликвидност и пазари" получава информация от други бизнес звена относно ликвидността на финансовите активи и пасиви и подробности относно други очаквани парични потоци, произтичащи от прогнозирани бъдещи дейности. Управление "Ликвидност и пазари" поддържа портфейл от ликвидни активи, който се състои предимно от ликвидни ценни книжа, кредити и вземания от банки и други инструменти на паричния пазар. Целта е да се поддържа достатъчна ликвидност в рамките на Банката, като цяло.

Ежедневната ликвидна позиция се наблюдава и периодично се извършват стрес-тестове по различни сценарии, които покриват, както нормални така и извънредни пазарни обстоятелства. Всички политики и процедури за ликвидността са обект на преглед и одобрение от страна на КУАП. Ежедневните доклади покриват ликвидните позиции на Банката. Обобщен доклад, включващ анализи, планове, отчети и предприетите действия се разглежда и приема периодично/ежемесечно/ от КУАП.

Средствата се привличат посредством набор от инструменти включително депозити и разплащателни сметки, кредитни линии, други привлечени средства регламентирани нормативно, както и акционерен капитал. Привличат се средства от различни типове клиенти като преобладаващата част са от граждани и домакинства, както и от малки и средни предприятия. В допълнение има депозити на небанкови финансови институции и кредитни линии от банки за развитие. Незначителна част от средствата се привличат от междубанков паричен пазар. По този начин се увеличава възможността за гъвкавост при финансиране на дейностите на Групата, намалява зависимостта от един източник на средства и понижава стойността на привлечения ресурс. Банката се стреми да поддържа баланс между срочност на привлечения ресурс и гъвкавост при използването на средства с различна матуритетна структура.

Групата извършва текуща оценки на ликвидния риск посредством идентифициране и следене промените по отношение на необходимостта от средства за постигането на целите, залегнали в цялостната стратегия на Групата. В допълнение, Групата притежава и поддържа портфейл от ликвидни активи като част от системата ѝ за управление на ликвидния риск.

Пазарен риск

Пазарният риск е рискът, при който промените на пазарните цени, като например лихвените проценти, цените на капиталовите инструменти или обменните курсове за чуждестранни валути, ще повлияят негативно върху приходите или стойността на притежаваните от Групата финансови инструменти.

Политиката за управление на пазарния риск има за цел да управлява и контролира пазарните рискови експозиции в рамките на допустимите граници, оптимизирайки съотношението риск/доходност.

Управление на риска (продължение)

Пазарен риск (продължение)

Всички инструменти, държани за търгуване, са изложени на пазарен риск в резултат на бъдещи промени в условията на пазара. Инструментите се отчитат по справедлива стойност и всички промени в условията на пазара директно въздействат върху нетния доход от търговски операции. Групата управлява използваните от нея инструменти, държани за търгуване, в отговор на изменящите се пазарни условия. Експозицията към пазарен риск официално се управлява в съответствие с ограниченията, зададени от експозициите, концентрацията по тип инструменти и ограниченията на стойността под риск (VaR).

Банкова дейност
Във връзка с банковата дейност, методът, използван за измерване и управление на пазарния риск е т.нар. Value at Risk (VaR) („Стойност под риск"). VaR е показател за очакваната загуба от търговския портфейл за определен период от време (период на държане) и определена степен на вероятност (ниво на достоверност). Моделът VaR се основава на 99% ниво на достоверност и 10-дневен период на държане. Моделът VaR е изграден на базата на исторически данни от минимум 250 дневен период на наблюдение.

Въпреки че VaR е важен инструмент при измерването на пазарния риск, допусканията, на които моделът се основава водят до някои ограничения:

- 10-дневният период на държане предполага, че е възможно да се хеджират или освободят позиции през този период. Това се счита за реално допускане в почти във всички случаи, освен в ситуациите, при които има ниска пазарна ликвидност за продължителен период от време.
- 99% ниво на доверителност не отчита загубите, които могат да възникнат извън това ниво. Дори и в рамките на модела, има 1% вероятност, че загубите може да надхвърлят VaR.
- VaR се изчислява в края на всеки ден и не отчита излагането на рискове, които могат да възникнат по време на деня на търгуване/търговската сесия.
- VaR зависи от позицията на Банката и волатилността на пазарните цени. При равни други условия VaR намалява, когато волатилността на пазарните цени намалява и обратното.

Лихвен риск

Процедурите по управление на лихвения риск се прилагат от гледна точка на чувствителността на Групата спрямо промени в лихвените равнища. Действителният ефект зависи от множество фактори, които включват степента, в която плащанията се осъществяват по-рано или по-късно от договорената дата, както и от промените в лихвения процент, породени от чувствителността спрямо различните периоди и валути.

Управление на риска (продължение)

Лихвен риск (продължение)

Групата измерва лихвения риск чрез определянето на дюрация, която е основната мярка за чувствителността на един инструмент към изменение нивото на лихвените проценти. Групата използва метода на модифицираната дюрация за измерване на лихвения риск, свързан с всеки инструмент, базиран на лихвен процент, като облигации, лихвени суапи, фючърси, базирани на лихвени проценти, и фючърси, базирани на облигации. Изчислението на модифицирана дюрация се извършва като се вземат предвид среднопретеглените парични потоци на база време, доходност до падеж и брой лихвени плащания на година.

Валутен риск

Групата е изложена на валутен риск чрез разплащанията си в чуждестранни валути. В резултат от въвеждането на Валутен борд (паричен съвет) в Република България, българската валута е обвързана с еврото. Тъй като валутата, използвана във финансовите отчети, е българският лев, резултатите отразени в тях, се влияят от колебанията в обменния курс между лева и валутите извън Еврозоната.

Застраховане и пенсионно осигуряване
Управлението на валутния риск на застрахователните дружества и пенсионноосигурителното дружество се провежда чрез спазването на политиката за икономически хедж на финансовите активи и финансовите пасиви, деноминирани в чуждестранни валути, различни от евро.

Банкова дейност
По отношение на нетната експозиция на паричните активи и пасиви в чуждестранна валута, произтичащи от банковите операции на Групата и които не са хеджирани, нетната експозиция се поддържа на приемливи нива, чрез сделки за покупко-продажба на валута, когато това е необходимо
. В резултат на екпозицията от транзакции на Групата възникват приходи и разходи от валутни операции, които са отразени в печалбата или загубата. Такива експозиции са паричните активи и пасиви на Групата, деноминирани във валута, различна от валутата на изготвяне на счетоводните отчети.

Управление на риска (продължение)

Операционен риск

Операционен риск е рискът от загуби, произтичащи от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси, човешки грешки, системи или външни фактори, включително и правен риск.

Целта на Групата е да предприеме своевременни действия за минимизиране на операционния риск като дефинира ясно процедурите за управление и мониторинг на риска, определи функциите и отговорностите, създаде фирмена култура по осведоменост за риска, позовавайки се на опита на Allianz SE.

Управление на капитала

Политиката на Групата е да поддържа силна капиталова база, за да поддържа доверието на инвеститорите, кредиторите и пазара като цяло и да осигури основа за развитие на бизнеса. Собственият капитал се състои от записан капитал, резерви и неразпределена печалба. Групата следи както възвръщаемостта на собствения капитал, така и нивото на дивидентите към акционерите.

Застраховане
Регистрираният акционерен капитал на застрахователните дъщерни дружества е в съответствие с приложимите закони и наредби, чието спазване се наблюдава от Комисията за финансов надзор. Няма промени в подхода към управлението на собствения капитал през годината.

От 1 януари 2016 г. е в сила Регулаторна рамка "Платежоспособност II" за застрахователните и презастрахователните предприятия, които оперират в Европейския съюз. Тези регулаторни изисквания се отнасят към всички оперативни звена, с акцент върху капиталовата адекватност и различните рискови категории, на които са изложени застрахователните компании. Във връзка с това Групата изчислява своя рисков капитал, прилагайки методиката на "Стандартна формула"; Групата прилага всякакви качествени и количествени измервания и моделиране, за да идентифицира и минимизира рисковете, на които е изложена.
Групата е въвела правила и политики, одобрени от Allianz SE – в това число Политика за управлението на риска, Стратегия за управлението на риска, Политика за управление на капитала, Политика за самооценка на риска, правила и процедури, насочени към управлението на оперативните загуби и най-големите рискове

Управление на риска (продължение)

Управление на капитала (продължение)

Съгласно изискванията на Allianz SE, Групата поддържа целеви нива на платежоспособност (коефициент на Собствените Средства по Платежоспособност II, разделени на Капиталовото Изискване по Платежоспособност II в %), които отговарят за покриване на най-негативния от симулации и стрес тест сценарии, за да бъдат дъщерните дружества достатъчно капитализирани при хипотетично материализиране на някои от тези стрес сценарии. Наличният капитал над целевите нива на платежоспособност се счита като разполагаем за разпределяне на дивиденти или финансиране на бизнес растеж и стратегии.

Друг важен аспект при прилагането на изискванията за "Платежоспособност II" е взаимодействието и координацията между различните функционални области. С най-голям приоритет са т.нар. ключови функции: Управление на риска, Актюерска функция, Съответствие и Вътрешен одит.

Ключовите функции, както и съществуващите комитети, политики и правила изграждат цялостната рамка за корпоративно управление (Corporate Governance) съгласно изискванията на Платежоспособност II.

Застрахователните дружества в Групата са в съответствие с изискванията на Платежоспособност II и съгласно действащото законодателство. Към 31.12.2021 г. Дружествата разполагат с достатъчно собствени средства за покритие на минималното капиталово изискване за платежоспособност (МКИ) и капиталовото изискване за платежоспособност (КИП), като са в съответствие с критериите на Allianz SE за достатъчна капитализация.

Банков сегмент
Банката в Групата изготвя тримесечни и месечни законови отчети за вътрешни цели в съответствие с изискванията на Наредба №8 на БНБ от 24 април 2014 г. за капиталовите буфери на банките. Банката прилага стандартизирания подход за кредитен и пазарен риск и подхода на базисния индикатор за операционен риск от 1 януари 2007 г. Банката ежемесечно следи изменението на основните класове експозиции, капиталова база и общата капиталова адекватност и запознава с нивата на регулаторен и вътрешен капитал Управителния и Надзорен съвет.

Съгласно член 92 от Регламент 575 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. минималните изисквания за съотношението капиталова адекватност на капитала от първи ред и обща капиталова адекватност са съответно не по-малко от 6% и не по-малко от 8% .

Регулаторната капиталова адекватност и съотношението на капиталовата адекватност са изчислени от Банката, част от Алианц България Холдинг АД, в съответствие с изискванията на БНБ

. Инвестиционни операции
Инвестиционната политика на Групата е ориентирана към стабилна доходност, сигурност и ликвидност на вложените средства, за да се осигури компенсация за всички наши клиенти. За целите на оповестяването на политиката по управление на риска на финансовите инструменти са направени анализи на финансовите активи и пасиви на Групата, представени по матуритетна структура, лихвен риск и валутен риск.

Управление на риска (продължение)

Инвестиционни операции (продължение)

Нетните приходи от лихви и други инвестиционни приходи на Групата към 31.12.2021 г. са 68,381 хил. лв.

Платени възнаграждения на членовете на Съвета на директорите

През 2021 г. изплатеното възнаграждение на членовете на Съвета на директорите на "Алианц България Холдинг" АД възлиза на 599 хил. лв. Възнаграждението на ключов управленски персонал за Групата е оповестено в консолидирания финансов отчет на Групата.

Научноизследователска и развойна дейност

Дружествата от Групата постоянно усъвършенстват продуктите си и реализират нови продукти, съобразявайки се с нуждите на пазара. Групата регулярно преглежда ценообразуването и условията по живото- и общозастрахователните продукти, пенсионните, лизинговите и банковите продукти с цел предоставяне на по-благоприятни условия за клиентите си, в това число и осъществяване на кръстосани продажби.

Последващи събития

След края на финансовата година са разгледани обстоятелствата, свързани с военните събития в Украйна и наложените санкции на Русия от гледна точка на въздействието им върху дейността на Групата. Не се очаква военният конфликт в Украйна да имат съществено отражение върху постъпленията от застрахователни премии и плащания, върху постъпленията от осигурителни вноски във фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване (ФДЗПО), както и върху плащанията от тези фондове. Не се очаква подобно въздействие и върху постъпленията и плащанията от учредените през 2021 г. фондове за извършване на плащания.

Няма други съществени събития след датата на отчетния период, изискващи корекции или оповестяване в консолидирания финансов отчет.

Акционерен капитал
Към 31.12.2021 г. акционерният капитал, признат в консолидирания финансов отчет, е акционерният капитал на дружеството-майка. Основният капитал на дъщерните дружества се елиминира при консолидацията. Привилегированият акционерен капитал не подлежи на обратно изкупуване и дивидентите са по преценка на изпълнителните директори, поради което се класифицират като собствен капитал. Дивидентите се признават като пасив в периода, в който са декларирани.

Към 31.12.2021 г. акционерният капитал на "Алианц България Холдинг" АД е в размер на 1,539 хил. лв. емитиран капитал (2020: 1,539 хил. лв.). Регистрираният капитал на Групата е представен със сумата, вписана в Търговския регистър.

Записаният капитал е изцяло платен и се състои от 1,512,005 обикновени акции (ОА) с право на глас и 27,495 привилегировани акции (ПА) с право на глас и номинална стойност от по 1 лев всяка. Собствеността на регистрирания акционерен капитал на "Алианц България Холдинг" АД е следната:

Акционер	2021 Дял в %	2020 Дял в %
"Алианц Ню Юръп Холдинг ООД – Австрия (ОА)	66.16%	66.16%
"Буллс" АД (ОА)	32.06%	32.06%
г-н Димитър Желев (ПА)	1.78%	1.78%
	100.00%	100.00%

Бъдещо развитие

Финансовите цели на Групата за 2022 г. се основават на очакваната пазарна конюнктура и на плана на Групата, одобрени на Планов Диалог с регионалното управление на Алианц в Централна и Източна Европа (Allianz CEE).
За 2022 г. Групата очаква да увеличи оперативната си печалба, като приложи ефективно управление на разходите, кръстосани продажби, съвместни проекти със съдействието на Allianz CEE, както и реализиране на стабилна доходност чрез инвестиране в нискорискови доходоносни активи.
Предвижда се също оптимизация в използването на капацитета на дистрибуторските канали, с фокус върху банковото застраховане, развитието на агентите, както и разширяване на брокерския бизнес.

ОТГОВОРНОСТИ НА РЪКОВОДСТВОТО

Съгласно българското законодателство ръководството следва да изготвя консолидиран финансов отчет за всяка финансова година, който да дава вярна и честна представа за състоянието на Групата към края на годината и за нейните финансови резултати. Ръководството е изготвило приложения консолидиран финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети в Европейския съюз.
Ръководството потвърждава, че е прилагало последователно адекватна счетоводна политика и че при изготвянето на консолидирания финансов отчет към 31 декември 2021 г. е спазен принципът на предпазливост при оценката на активите, пасивите, приходите и разходите.

Ръководството потвърждава, че се придържа към действащите МСФО, като консолидираният финансов отчет в изготвен на принципа на действащото предприятие.

Ръководството е отговорно за коректното водене на счетоводните регистри, за целесъобразното управление на активите и за предприемането на необходимите мерки за избягването и откриването на евентуални злоупотреби и други нередности.

ДИМИТЪР ЖЕЛЕВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

РАДКА РЪСИНА
ГЛАВЕН СЧЕТОВОДИТЕЛ

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

Консолидиран отчет за финансовото състояние към 31 декември

В хиляди лева	Бел.	2021 г.	2020 г.
АКТИВИ			
Нематериални активи	10	16,422	15,845
Репутация		630	630
Имоти, машини и съоръжения	11,12	62,504	59,632
Активи с право на ползване	35	24,264	8,289
Инвестиционни имоти	11	3,454	5,059
Отсрочени аквизиционни разходи	16	17,459	18,929
Дял на презастрахователите в застрахователните резерви	20	55,129	54,854
Вземания по финансов лизинг	14	114,077	104,034
Вземания по застрахователни и презастрахователни операции	15.1	47,882	45,672
Други вземания	15.2	10,374	8,109
Други активи	17	12,862	11,820
Финансови активи по договори, свързани с инвестиционен фонд		355,454	218,061
Финансови инвестиции и кредити и аванси	13	3,243,612	2,869,206
Парични средства и парични еквиваленти	18	942,733	986,214
ОБЩО АКТИВИ		**4,906,856**	**4,406,354**
СОБСТВЕН КАПИТАЛ			
Основен капитал	19	1,539	1,539
Премиен резерв		5,590	5,590
Преоценъчен резерв		18,277	18,573
Резерв от справедлива стойност		27,356	45,849
Резерв за минимална доходност		23,555	21,870
Неразпределена печалба		481,574	453,256
Общо собствен капитал за акционерите на Дружеството		**557,891**	**546,677**
Неконтролиращо участие		**60,564**	**55,749**
Общо собствен капитал		**618,455**	**602,426**
ПАСИВИ			
Пренос-премиен резерв	20.1	81,323	82,810
Математически резерв	20.3	301,401	307,612
Резерв за предстоящи плащания	20.4	176,544	168,343
Резерв за бъдещо участие в дохода	20.2	254	259
Задължения по договори, свързани с инвестиционен фонд		355,454	218,061
Отсрочени данъчни пасиви, нетно	21	1,301	2,408
Задължения по застрахователни и презастрахователни дейности	22	30,697	26,043
Депозити от клиенти и други задължения	23	3,315,825	2,990,189
Лизингови задължения	35	24,834	8,195
Задължения за данъци върху дохода		768	8
ОБЩО ПАСИВИ		**4,288,401**	**3,803,928**
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВИ		**4,906,856**	**4,406,354**

Бележките на страници 8 до 139 са неразделна част от този консолидиран финансов отчет.

Димитър Желев
Изпълнителен директор

Радка Ръсина
Главен счетоводител

Съгласно доклад на независимия одитор:

Анна Ботева
Регистриран одитор, отговорен за одита

27-06-2022

Джок Нюнан
„ПрайсуотърхаусКупърс Одит" ООД

27-06-2022

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

Консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за годината, завършваща на 31 декември

В хиляди лева	Бел.	2021 г.	2020 г.
Записани бруто премии		230,761	228,193
Отстъпени премии на презастрахователи		(28,219)	(27,729)
Нетни записани премии	24	**202,542**	**200,464**
Промяна в брутния размер на пренос-премийния резерв		1,488	12,107
Промяна в дела на презастрахователите в пренос-премийния резерв		(2,139)	(8,686)
Нетна промяна в пренос-премийния резерв	20.1	**(651)**	**3,421**
Спечелени премии, нетни от презастраховане		**201,891**	**203,885**
Доходи от такси и комисиони и участие в резултата	25	56,834	47,061
Приходи от лихви и друг подобен доход	26.1	68,381	70,453
Доходи от финансови активи и пасиви отчитани по справедлива стойност през печалбата и загубата	26.2	4,042	(2,434)
Реализирани печалби	26.3	670	3,240
Доход от инвестиционни имоти	26.4	952	605
Преоценка на инвестиционни имоти	26.7	581	2
Други приходи	27	13,913	14,062
Общо приходи		**347,264**	**336,874**
Изплатени обезщетения		(115,045)	(114,953)
Дял на презастрахователите в изплатените обезщетения		7,856	15,770
Нетни изплатени обезщетения	28.3	**(107,189)**	**(99,183)**
Промяна в брутния размер на резерва за предстоящи плащания		(8,202)	14,842
Промяна в дела на презастрахователите в резерва за предстоящи плащания		2,414	(24,050)
Нетна промяна в резерва за предстоящи плащания	20.4	**(5,788)**	**(9,208)**
Промяна в други застрахователни резерви, нетни от презастраховане	20.2	5	67
Промяна в размера на математическия резерв	20.3	6,211	8,299
Аквизиционни разходи	29	(46,355)	(42,379)
Промяна в отсрочените аквизиционни разходи	16	(1,469)	(2,038)
Административни разходи	30	(89,138)	(88,217)
Разходи за лихви	26.5	(1,599)	(1,644)
Загуба от преоценка на инвестиции	26.6	(2,146)	(10)
Инвестиционни разходи	26.8	(400)	(1,031)
Други разходи	31	(4,623)	(3,726)
Загуба от обезценка	32	(21,277)	(27,501)
Общо разходи		**(273,768)**	**(266,571)**
Печалба преди данъци		**73,496**	**70,303**
Разходи за данъци върху дохода	33	(8,082)	(7,528)
Печалба за годината		**65,414**	**62,775**
Печалба за:			
Акционерите на Дружеството		48,496	48,475
Неконтролиращо участие	34	16,918	14,300
Печалба за годината		**65,414**	**62,775**

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

Консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за годината, завършваща на 31 декември (продължение)

В хиляди лева	Бел.	2021 г.	2020 г.
Друг всеобхватен доход			
Компоненти, които са или могат да бъдат впоследствие рекласифицирани в печалбата или загубата:			
Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход		(19,404)	3,209
Компоненти, които няма да бъдат впоследствие рекласифицирани към печалбата или загубата:			
Преоценка на имоти за собствена употреба, нетно от данъци		5,182	8,767
Преоценка на задължения по план с дефинирани доходи, нетно от данъци		(130)	(96)
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци		**(14,352)**	**11,880**
Общо всеобхватен доход за годината		**51,062**	**74,655**
Общо всеобхватен доход за:			
Акционери на Групата		34,747	59,315
Неконтролиращо участие	34	16,315	15,340
Общо всеобхватен доход за годината		**51,062**	**74,655**

Бележките на страници 8 до 139 са неразделна част от този консолидиран финансов отчет.

Димитър Желев
Изпълнителен директор

Радка Ръсина
Главен счетоводител

Съгласно доклад на независимия одитор:

Анна Ботева
Регистриран одитор, отговорен за одита
27-03-2022

Джок Нюнан
„ПрайсуотърхаусКупърс Одит" ООД
27-03-2022

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

Консолидиран отчет за паричните потоци за годината, завършваща на 31 декември

В хиляди лева	**Бел.**	**2021 г.**	**2020 г.**
Парични потоци от оперативна дейност			
Печалба за годината		65,414	62,775
Корекции за изравняване на нетната печалба и нетния паричен поток от оперативна дейност			
(Намаление) на пренос-премийния резерв	20.1	(1,488)	(12,107)
Увеличение/(Намаление)/ на резерва за предстоящи плащания	20.4	8,202	(14,841)
(Намаление) на математическия резерв	20.3	(6,211)	(8,299)
(Увеличение)/Намаление на дела на презастрахователите в застрахователните резерви	20.1,20.4	(275)	32,736
(Намаление) на други застрахователни резерви	20.2	(5)	(67)
Намаление на отсрочените аквизиционни разходи	16	1,469	2,038
Амортизация	10,11,12,35	19,637	21,095
Загуби от обезценка	32	21,277	27,501
(Печалби) от продажба на финансови активи отчитани по ССПДВД		(1,582)	(3,217)
(Приход)/Загуба от преоценка на финансови активи, държани за търгуване	26	(2,568)	3,760
(Приход)/Загуби от преоценка на финансови активи, отчитани по ССПДВД	26.6	(10)	367
Загуби/(Печалби) от преоценака на инвестиции на разположение за продажба прехвърлени към активи по ССППЗ	26.6	830	(2,007)
Нетен (приход)/разход от валутни преоценки	26.2	(5,302)	-
Промяна на финансови активи по Групов план към членовете на ръководството	26.2	(113)	38
Промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти	26.7	(581)	(4)
Промяна на задължения по план с дефинирани доходи		(130)	(96)
Преоценка на имоти рекласифицирани като собствена употреба		(5,487)	(6,239)
Нетен лихвен доход	26.1,26.5	(63,784)	(66,897)
Трансфер от преоценъчен резерв		(16,121)	10,917
Разходи за данъци	33	8,082	7,528
Други изменения		(2,313)	(3,671)
Нетен паричен поток от оперативна дейност, преди изменения в активите и пасивите от оперативната дейност		**18,941**	**51,310**
Увеличение/(Намаление) на вземания		(11,002)	8,464
(Увеличение) на предоставените кредити		(79,803)	(188,047)
Увеличение на задължения		329,923	399,279
(Намаление) на получените депозити		(3,419)	(3,107)
Платени данъци		(7,293)	(8,582)
Нетен паричен поток от оперативна дейност		**247,347**	**259,317**

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

Консолидиран отчет за паричните потоци за годината, завършваща на 31 декември (продължение)

В хиляди лева	Бел.	2021 г.	2020 г.
Парични потоци от инвестиционна дейност			
Покупка на инвестиции в ценни книжа		(694,588)	(219,030)
Продажба на инвестиции в ценни книжа		374,261	143,479
Получени лихви, нетно		72,256	66,318
Покупка на инвестиционни имоти		(2,068)	(476)
Продажба на инвестиционни имоти		7,185	1,424
Покупка на машини и съоръжения		(19,343)	(13,363)
Продажба на машини и съоръжения		9,929	3,733
Покупка на нематериални активи		(6,968)	(4,407)
Продажба на нематериални активи		1,965	1,647
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност		**(257,371)**	**(20,675)**
Парични потоци от финансова дейност			
Платени дивиденти на акционерите на Дружеството		(24,760)	(15,501)
Платени дивиденти на неконтролиращото участие		(11,348)	(10,025)
Изплатени заеми		2,653	2,066
Нетен паричен поток от финансова дейност		**(33,457)**	**(23,460)**
Нетно увеличение на парични средства и парични еквиваленти		**(43,481)**	**215,182**
Парични средства и парични еквиваленти в началото на годината		**986,214**	**771,032**
Парични средства и парични еквиваленти в края на годината	**18**	**942,733**	**986,214**

Бележките на страници 8 до 139 са неразделна част от този консолидиран финансов отчет.

Димитър Желев
Изпълнителен директор

Радка Ръсина
Главен счетоводител

Съгласно доклад на независимия одитор:

Анна Ботева
Регистриран одитор, отговорен за одита

27-03-2022

Джок Нюнан
„ПрайсуотърхаусКупърс Одит" ООД

27-03-2022

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

Консолидиран отчет за промените в собствения капитал
за годината, завършваща на 31 декември

В хиляди лева	Основен капитал	Премиен резерв	Преоценъчен резерв	Резерв от справедлива стойност	Резерв за минимална доходност	Неразпределена печалба	Общо собствен капитал за акционери на Дружеството	Неконтроли-ращо участие	Общо
Баланс към 1 януари 2021 г.	**1,539**	**5,590**	**18,573**	**45,849**	**21,870**	**453,256**	**546,677**	**55,749**	**602,426**
Печалба за годината	-	-	-	-	-	48,496	**48,496**	**16,918**	**65,414**
Друг всеобхватен доход									
Преоценка на имоти за собствена употреба, нетно от данъци	-	-	5,065	-	-	-	**5,065**	**323**	**5,388**
Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	-	-	-	(18,493)	-	-	**(18,493)**	**(911)**	**(19,404)**
Продажба на имоти за собствена употреба и други активи	-	-	(193)	-	-	(13)	**(206)**	-	**(206)**
Преоценка на задължения по план с дефинирани доходи, нетно от данъци	-	-	-	-	-	(115)	**(115)**	**(15)**	**(130)**
Общо друг всеобхватен доход	**-**	**-**	**4,872**	**(18,493)**	**-**	**(128)**	**(13,749)**	**(603)**	**(14,352)**
Общо всеобхватен доход	**-**	**-**	**4,872**	**(18,493)**	**-**	**48,368**	**34,747**	**16,315**	**51,062**
Сделки с акционери, отчетени в собствения капитал									
Дивиденти	-	-	-	-	-	(24,760)	**(24,760)**	-	**(24,760)**
Увеличение на капитала	1,648						**1,648**	**852**	**2,500**
Общо сделки с акционери, отчетени в собствения капитал	**1,648**	**-**	**-**	**-**	**-**	**(24,760)**	**(23,112)**	**852**	**(22,260)**
Трансфери към резерва за минимална доходност	-	-	-	-	1,685	(1,670)	**15**	**7**	**22**
Трансфери на преоценъчен резерв към неразпределена печалба	-	-	(5,168)	-	-	2,668	**(2,500)**	**(159)**	**(2,659)**
Дивиденти към неконтролиращо участие	-	-	-	-	-	-	**-**	**(11,348)**	**(11,348)**
Други движения	(1,648)	-	-	-	-	3,712	**2,064**	**(852)**	**1,212**
Баланс към 31 декември 2021 г.	**1,539**	**5,590**	**18,277**	**27,356**	**23,555**	**481,574**	**557,891**	**60,564**	**618,455**

Бележките на страници 8 до 139 са неразделна част от този консолидиран финансов отчет.

Димитър Желев
Изпълнителен директор

Радка Ръсина
Главен счетоводител

Съгласно доклад на независимия одитор:

Анна Бо[illegible]ева
Регистриран одитор, отговорен за одита

27-03-2022

Джок Нюнан
„ПрайсуотърхаусКупърс Одит" ООД

27-03-2022

Всички суми са представени в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

Консолидиран отчет за промените в собствения капитал (продължение)
за годината, завършваща на 31 декември

В хиляди лева	Основен капитал	Премиен резерв	Преоценъчен резерв	Резерв от справедлива стойност	Резерв за минимална доходност	Неразпределена печалба	Общо собствен капитал за акционери на Дружеството	Неконтролиращо участие	Общо
Баланс към 1 януари 2020 г.	**1,539**	**5,590**	**17,358**	**42,664**	**19,909**	**416,676**	**503,737**	**50,900**	**554,636**
Печалба за годината	-	-	-	-	-	48,475	**48,475**	**14,300**	**62,775**
Друг всеобхватен доход									
Преоценка на имоти за собствена употреба, нетно от данъци	-	-	7,732	-	-	-	**7,732**	**1,035**	**8,767**
Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	-	-	-	3,185	-	-	**3,185**	**24**	**3,209**
Продажба на имоти за собствена употреба и други активи	-	-	(1)	-	-	1	-	-	-
Преоценка на задължения по план с дефинирани доходи, нетно от данъци	-	-	-	-	-	(77)	**(77)**	**(19)**	**(96)**
Общо друг всеобхватен доход	-	-	**7,731**	**3,185**	-	**(76)**	**10,840**	**1,040**	**11,880**
Общо всеобхватен доход	-	-	**7,731**	**3,185**	-	**48,399**	**59,315**	**15,340**	**74,655**
Сделки с акционери, отчетени в собствения капитал									
Дивиденти	-	-	-	-	-	(15,501)	**(15,501)**	-	**(15,501)**
Общо сделки с акционери, отчетени в собствения капитал	-	-	-	-	-	**(15,501)**	**(15,501)**	-	**(15,501)**
Трансфери към резерва за минимална доходност	-	-	-	-	1,961	(1,911)	**50**	**26**	**76**
Трансфери на преоценъчен резерв към неразпределена печалба	-	-	(6,516)	-	-	6,516	-	**(492)**	**(492)**
Дивиденти към неконтролиращо участие	-	-	-	-	-	-	-	**(10,025)**	**(10,025)**
Други движения	-	-	-	-	-	(923)	**(923)**	-	**(923)**
Баланс към 31 декември 2020 г.	**1,539**	**5,590**	**18,573**	**45,849**	**21,870**	**453,256**	**546,677**	**55,749**	**602,426**

Бележките на страници 8 до 139 са неразделна част от този консолидиран финансов отчет.

Димитър Желев
Изпълнителен директор

Радка Ръсина
Главен счетоводител

Съгласно доклад на независимия одитор:

Анна Ботева
Регистриран одитор, отговорен за одита

27-03-2022

Джок Нюнан
„ПрайсуотърхаусКупърс Одит" ООД

27-03-2022

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет

1. Обща информация за Групата

„Алианц България Холдинг" АД („Дружеството-майка", „Групата") е основана през 1992 г. в България. Дружеството-майка е регистрирано в Търговския регистър към българската Служба по вписванията с ЕИК 040812785. Адресът на Дружеството-майка е ул. Сребърна № 16, София 1407. Към 31.12.2021 г. Дружеството-майка има участия в компании, предлагащи разнообразни финансови услуги, макар че за основен бизнес на Групата се счита застраховането.

Консолидираният финансов отчет на „Алианц България Холдинг" АД за годината, завършваща на 31 декември 2021 г. се състои от от финансовите отчети на холдинговото дружество и неговите дъщерни предприятия (вж. Бележка 34).

2. Основа на изготвяне

Консолидираният финансов отчет е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейският съюз[1].

В съответствие с пар. 13 от МСФО 4 *Застрахователни договори*, Групата прилага регулаторните изисквания, съдържащи се в Кодекса за застраховането и наредбите, издадени от Комисията за финансов надзор, които са отразени в счетоводните политики, специфични за застрахователната дейност, описани в Бележка 4.

Групата е оповестила ефектите от прилагането на публикуваните международни стандарти за финансово отчитане, които още не са в сила към отчетната дата и могат да имат отношение към дейността на Групата (вж. Бележка 5).

Консолидираният финансов отчет е одобрен за издаване от Съвета на Директорите на 24.06.2022 г.

(а) Функционална валута и валута на представяне

Този консолидиран финансов отчет е представен в български лева (BGN), което е функционалната валута на Групата. Финансовата информация е представена в лева и е закръглена до хиляди, освен когато изрично е посочено друго.

(б) Основа за оценка

Този консолидиран финансов отчет е изготвен съгласно принципа на историческата стойност, с изключение на следните активи и пасиви:

Деривативни финансови инструменти	Справедлива стойност;
Финансови активи отчитани по справедлива стойност в ДВД	Справедлива стойност;
Финансови активи отчитани по справедлива стойност в ОПР	Справедлива стойност;
Инвестиционни имоти	Справедлива стойност;
Земя и сгради за собствена употреба	Преоценена стойност
Задължения за план с дефинирани доходи	Нетна настояща стойност на задължението;
Финансови инструменти, свързани с плащане на базата на акции	Справедлива стойност;

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година. Където е необходимо Групата е направила някои презентационни промени в своите отчети с цел постигане на по-добро представяне на финансовата информация.

Изготвянето на консолидирания финансов отчет в съответствие с МСФО изисква ръководството да прави оценки, прогнози и допускания, които влияят на прилагането на счетоводните политики на Групата и на отчетените суми на активи и пасиви, приходи и разходи. Допусканията и свързаните с тях оценки се основават на историческия опит и други фактори, които са разумни при дадените обстоятелства, резултатите от които са основа за оценка на балансовата стойност на активите и пасивите, които не могат да бъдат установени от други източници. Реалният резултат може да бъде различен от тези очаквания.

[1] Отчетната рамка „МСФО, приети от ЕС" по същество е определената счетоводна база с общо предназначение „Международни счетоводни стандарти" (МСС), регламентирана със Закона за счетоводството и дефинирана в § 1 т.8 от неговите Допълнителни разпоредби.

2. Основа на изготвяне (продължение)

(б) Основа за оценка (продължение)

Очакванията и основните допускания се преразглеждат на текуща база. Корекция на счетоводните оценки се признава в периода, в който оценката е преразгледана, когато корекцията се отнася само до този период, или в периода на преразглеждането и в бъдещи периоди, ако преразглеждането оказва влияние на сегашния и на бъдещите периоди. Значителните отклонения в оценките се докладват на Одитния комитет на Групата.

Преценки

Информация за преценки, използвани при прилагането на счетоводни политики, които имат най-значителен ефект върху сумите, отчетени във консолидирания финансов отчет, е включена в:

- Бележка 4 (а) – Класификация на застрахователните договори;
- Бележка 4 (б) – Признаване и оценка на застрахователните договори;

Допусканията се използват при изчисляването на техническите резерви на застрахователите, при оценка по справедлива стойност на активи и при оценка на загубите от обезценка на активи, отчитани по себестойност или по амортизируема стойност.

Информация за значителни позиции, които са засегнати от преценките на несигурност и критичните преценки при прилагане на счетоводните политики, които имат най-значителен ефект върху сумите, признати във финансовия отчет, се съдържа в следните бележки:

- Бележка 4 (х) – Финансови активи и пасиви
- Бележка 6 – Управление на застрахователния риск
- Бележка 8 – Управление на финансовия риск
- Бележка 9 – Справедлива стойност на финансовите инструменти
- Бележка 39 – Плащания на базата на акции

Несигурност в допусканията и преценките, свързана със справедливите стойности

Някои от счетоводните политики и оповестявания на Групата изискват оценка на справедливи стойности както за финансови, така и за не-финансови активи и пасиви.

МСФО 13 определя справедливата стойност като цената за продажба на актив или за прехвърляне на пасив при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценяване на основен или най-изгоден пазар при актуални към този момент пазарни условия. Справедливата стойност според МСФО 13 е изходяща цена, независимо дали тази цена е непосредствено достъпна за наблюдение или оценена приблизително чрез друга техника на оценяване.

Когато оценява справедливата стойност на актив или пасив, Групата използва наблюдаеми данни, доколкото е възможно.

Справедливите стойности се категоризират в различни нива по йерархия на справедлива стойност, базирана на входящите данни при техниките за оценяване, както следва:

- Ниво 1: котирани цени (некоригирани) на активни пазари за активи или пасиви със сходни характеристики;
- Ниво 2: входящи данни различни от котирани цени, включени в Ниво 1, които, пряко (т.е. като цени) или косвено (т.е. получени от цени), са достъпни за наблюдаване за актива или пасива;
- Ниво 3: входящи данни за актива или пасива, които не са базирани на наблюдаеми пазарни данни (ненаблюдаеми входящи данни).

(в) Несигурност в допусканията и оценките

Ако входящите данни, използвани за оценка на справедливата стойност на актива или пасива, могат да се категоризират в различни нива от йерархията на справедливите стойности, тогава оценката на справедливата стойност се категоризира в нейната цялост в това ниво от йерархията на справедливите стойности, чиято входяща информация е от значение за цялостната оценка.

2. Основа на изготвяне, (продължение)

(в) Несигурност в допусканията и оценките (продължение)

Групата признава трансфери между нивата на йерархията на справедливите стойности към края на отчетния период, през който е станала промяната.

По-голямата част от финансовите инвестиции на Групата са оценени по справедлива стойност, включително инвестициите и застрахователните резерви по застраховки живот, свързани с инвестиционен фонд. По-голямата част от тези справедливи стойности са причислени към Ниво 1, съгласно споменатата по-горе йерархия.

Инвестиционните имоти също се оценяват по справедлива стойност. Тяхната справедлива стойност се класифицира в Ниво 3, съгласно споменатата по-горе йерархия.

Повече информация за допусканията, направени в справедливите стойности и за техниките за оценка, оценки в Ниво 3 от йерархията на справедливите стойности, допълнителна информация, включително информация за чувствителнотта към ненаблюдаеми фактори, е включена в следните бележки:

- Бележка 9 – Справедлива стойност на финансовите инструменти;
- Бележка 11 – Инвестиционни имоти, земя и сгради за собствена употреба.

Справедливата стойност на финансовите активи и финансовите пасиви, които се търгуват на активни пазари, се базира на котираните пазарни цени на първични или вторични пазари. За всички други финансови инструменти Групата определя справедливите стойности, като използва други техники за оценка.

Другите техники за оценяване включват модели, базирани на настоящата стойност и дисконтираните парични потоци, сравнение със сходни инструменти, за които съществуват пазарни цени, модели на оценки свързани с опции и други. Предположенията и входните данни, използвани в техниките за оценяване, включват безрискови и референтни лихвени проценти, кредитни спредове и други премии, използвани за определяне на дисконтовите проценти, цените на дълговите и капиталови инзтрументи, валутните курсове и цените на акциите, както и очакваните флуктоации и корелация на цените.

Целта на техниките за оценяване е да се определи справедлива стойност, най-близка до цената, която би била получена при продажбата на актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценяване.

Несигурност в допусканията и преценките, свързана със застрахователните резерви

Най-важните прогнози, направени във финансовия отчет на Групата, са свързани със застрахователните резерви. Групата прилага разумно умерен подход към резервите, които се изчисляват от екип от вътрешни актюери и се стреми да спазва стриктно законовите изисквания. Главните актюери са лицензирани от Комисията за финансов надзор.

Ръководството счита, че настоящото ниво на застрахователните резерви е адекватно.

Управлението на застрахователния риск е описано в Бележка 6, а повече информация за резервите е представена в Бележка 20.

Несигурност в допусканията и преценките, свързана с банковите операции

Банката в Групата прави допускания и оценки относно несигурни събития, включително допускания и оценки относно бъдещето. Подобни счетоводно допускания и оценки се преразглеждат текущо и са базирани на исторически опит и други фактори като очакван поток в резултат на бъдещо събитие, което може да бъде разумно предположено в съществуващите обстоятелства, но независимо от това е необходимо да представлява източник на предполагаема несигурност.

Несигурност в допусканията и преценките, свързана с банковите операции

Оценката на загубите от обезценка на портфейла по групи на кредитен риск, и като част от това, допусканията за реализируемата стойност на обезпеченията - недвижими имоти -представлява основният източник на несигурност в оценката. Този и други основни източници на несигурност в оценките, които носят значителен риск от възможна значителна корекция на балансовата стойност на активи и пасиви в последващи отчетни периоди, са описани по-долу.

2. Основа за изготвяне (продължение)

(г) Използване на прогнози и оценки

Загуби от обезценка на кредити

Активи, отчетени по амортизирана стойност, се преглеждат за обезценка на база, описана в счетоводна политика 4(х).

Специфичният компонент от общите провизии за обезценка за един контрагент се отнася за финансови активи, оценени индивидуално за обезценка и се основава на най-добрата преценка на ръководството за сегашната стойност на паричните потоци, които се очаква да бъдат получени. При оценката на тези парични потоци, ръководството прави преценки за финансовото състояние на контрагента и нетната реализируема стойност на обезпечението по кредита. Всеки обезценен актив се оценява индивидуално, стратегията за възстановяване на обезценения актив и оценката на паричните потоци, считани за възстановими, се одобряват независимо от функцията по оценка на Кредитния риск.

Колективно оценените загуби от обезценка покриват загуби от кредити, присъщи на портфейли от кредити и вземания със сходни характеристики на кредитен риск, когато има обективно доказателство, че те съдържат обезценени кредити и вземания, но не могат да бъдат идентифицирани индивидуално обезценени активи. При преценката за необходимост от портфейлни загуби от обезценка, ръководството отчита фактори като качество на кредита, размер на портфейла, концентрации и икономически фактори. За да се оцени необходимата провизия за обезценка, се правят допускания, за да се установи начинът, по който се оформят присъщите загуби, основани на исторически опит и текущите икономически условия. Точността на провизиите зависи от оценките на бъдещите парични потоци за загубите от обезценка на определен контрагент, както и от допусканията и параметрите на моделите, използвани при определянето на загубите от обезценка на портфейлна основа.

3. Консолидация

(а) База за консолидация

Консолидираният финансов отчет се състои от консолидиран отчет за финансовото състояние, консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, консолидиран отчет за паричните потоци и консолидиран отчет за промените в собствения капитал на Дружеството-майка и дъщерните предприятия към 31 декември 2021 г.

(i) Репутация

Групата оценява репутацията към датата на придобиване като:

- Справедливата стойност на прехвърленото възнаграждение, плюс
- Признатата стойност на всички неконтролиращи участия в придобитото предприятие, плюс
- Ако бизнес комбинацията е постигната на етапи, справедливата стойност на съществуващото участие в придобитото предприятие, минус
- Справедливата стойност на разграничимите придобити активи и поети задължения.

Когато разликата е отрицателна, ефектът се признава веднага в печалба или загуба. Прехвърленото възнаграждение не включва суми, свързани с уреждането на предшестващи взаимоотношения. Такива суми в общия случай се признават като печалба или загуба. Разходи по сделката, освен тези свързани с издаването на дългови или капиталови ценни книжа, които възникват за Групата във връзка с бизнес комбинцията, се отчитат като разходи при тяхното възникване.

Всяко условно възнаграждение се оценява по справедлива стойност на датата на придобиване. Ако условното възнаграждение се класифицира като собствен капитал, то не се преоценява и уреждането му се отчита в собствения капитал. В противен случай последващите промени в справедливата стойност на условното възнаграждение се признават в печалба или загуба.Когато се изисква възнаграждения на базата на акции (заместващи възнаграждения) да бъдат заменени за възнаграждения на служители на придобитото предприятие (възнаграждения на придобитото предприятие) и са за предходни услуги, тогава цялата или част от сумата от заместващите възнаграждения на придобиващия, се включва в оценката на прехвърленото възнаграждение за бизнес комбинацията. Това определяне се базира на пазарната стойност на заместващите възнаграждения, сравнена с пазарно-базирана стойност на възнагражденията на придобитата страна и степента, до която заместващите възнаграждения се отнасят за предходни и/или бъдещи услуги.

(ii) Неконтролиращо участие

За всяка бизнес комбинация Групата отчита неконтролиращо участие в съответното придобито предприятие по:

- справедлива стойност; или
- по техния пропорционален дял в нетните активи на придобитото предприятие, които са отчетени по справедлива стойност.

3. Консолидация (продължение)

(а) База за консолидация (продължение)

(ii) Неконтролиращо участие (продължение)

Промени в дела на Групата в дъщерно предприятие, които не водят до загуба на контрол, се отчитат като сделки със собственици в тяхното качество на такива. Корекциите в неконтролиращо участие се базират на пропорционалната стойност на нетните активи на дъщерното предприятие. Не се признават корекции в репутацията и не се отчита печалба или загуба в резултат на такива сделки.

(iii) Дъщерни предприятия

Дъщерни дружества са тези, върху които Групата упражнява контрол. Групата контролира едно предприятие когато има експозиция към, или право на променлива възвращаемост от своето участие и има връзка между власт и доходност. Финансовите отчети на дъщерните дружества се включват в консолидирания финансов отчет от датата, на която е установен контрол, до датата на преустановяването му.

(iv) Транзакции, елиминирани при консолидация

Вътрешногруповите разчети, както и нереализираните печалби и загуби или приходи и разходи вследствие на вътрешногрупови транзакции, се елиминират при съставянето на консолидирания финансов отчет.

Нереализираните печалби вследствие на транзакции с дъщерни предприятия се елиминират до размера на участието на Групата в тези предприятия.

Нереализираните загуби се елиминират по същия начин, както нереализираните печалби с тази разлика, че елиминирането е до размер, до който няма индикации за обезценка.

4. Значими счетоводни политики

(а) Класификация на застрахователни договори

Договори, по които Групата поема съществен застрахователен риск от друга страна (застрахованото лице – бенефициент) чрез компенсация на застрахованото лице или друг бенефициент, при специфично несигурно бъдещо събитие (застрахователното събитие), което влияе неблагоприятно на застрахованото лице или на друг бенефициент, се класифицират като застрахователни договори. Застрахователен е всеки риск, който не е финансов. Финансов риск е рискът, свързан с евентуална бъдеща промяна на един или няколко от изброените елементи: лихвен процент, пазарни цени на търгуваните ценни книжа, валутни обменни курсове, индекс на цени или нива, кредитни рейтинги, кредитни индекси и други индекси на цени и/или нива, при условие че в случай на нефинансови променливи, променливата не е специфична за дадена от страните по договора. Застрахователните договори могат също да прехвърлят част от финансовия риск. Договори, при които прехвърлянето на застрахователен риск към Групата от застрахованото лице не е съществен, се класифицират като инвестиционни договори.

Договори, съдържащи елемент на участие по преценка

Клауза за допълнителен, негарантиран доход може да се съдържа и в застрахователните и в инвестиционните договори. Договор с клауза за допълнителен, негарантиран доход е договорно право на застрахованото лице да получи като добавка към гарантираните минимални плащания допълнителни плащания, които могат да бъдат съществена част от цялото договорено плащане, и чиято сума и време е договорено по решение на издателя и които съгласно условията по договора са на база на:

- резултатът на специфична група от договори или специфичен тип договори;
- реализирани и/или нереализирани инвестиционни приходи на специфична група от активи държани от издателя или;
- печалбата или загубата на застрахователното дружество, което издава договора

Клаузата за допълнителен, негарантиран доход по решение на застрахователя в тези договори се отчита като пасив от резерва за бъдещо разпределение на доход (част от математическия резерв).

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(б) Признаване и оценка на застрахователните договори

(i) Общо застраховане

Записани премии по общо застраховане са премиите по договорите за пряко застраховане, съзастраховане и активно презастраховане, които са сключени през годината, независимо дали те се отнасят изцяло или частично за финансовата година. Премиите се оповестяват брутно от платимите комисионни на посредници. Отстъпените презастрахователни премии се признават за разход в съответствие с получените презастрахователни услуги.

Приходът от записаните премии се признава в периода, в който е сключен застрахователния договор и се записва като брутен премиен приход в размер на премията за целия приложим застрахователен период. Застрахователният период представлява този период, за който е определен размера на застрахователната премия, който обикновено е не по-малко от една година.

(ii) Животозастрахователни премии

По отношение на застрахователните договори, записаните премии се признават като приход на база дължима премия от застрахованите лица с падежи през отчетния период. Записаните премии се показват брутно от дължимите комисиони на агенти. Отстъпените презастрахователни премии се признават за разход в съответствие с получените презастрахователни услуги.

Застраховки живот, свързани с инвестиционен фонд

Застраховките „Живот", свързани с инвестиционен фонд, имат спестовен елемент, където инвестиционният риск се поема от застрахованото лице. Като премиен приход в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход се отчита само частта срещу поетия застрахователен риск. Останалата сума от вземането за инвестиционни цели се признава като актив, за който се формира отделен резерв (застрахователни резерви за застраховки живот, свързани с инвестиционен фонд). Инвестициите срещу застраховки „Живот", свързани с инвестиционен фонд представляват в същността си финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата и загубата и се отчитат отделно от инвестициите на Групата на лицето на Отчета за финансовото състояние. Ефектите от преоценки, реализираните печалбата или загубата и текущия доход от инвестиционните фондове се отчитат срещу изменението на заделения резерв за застраховки живот, свързани с инвестиционен фонд.

Инвестиционни договори

Сумите, събрани по инвестиционните договори, които предимно прехвърлят финансов риск, като дългосрочни спестовни договори, се осчетоводяват като финансов пасив. Сумите, събрани по тях, се отчитат като увеличение на задълженията към притежатели на полици в отчета за финансовото състояние.

(iii) Отписани премии

Отписаните премии са премиите по договорите за пряко застраховане, за които има нарушение на общите условия, неразделна част от застрахователния договор или промяна в условията на договора. Отписаните премии през текущата година, отнасящи се за полици сключени през текущата година, намаляват брутния премиен приход за Групата. Премиите, сторнирани през текущата година, отразяващи корекция на премиен приход, начислен в предходни години, се отразяват като разход на отделна позиция в текущата печалба и загуба и не коригират текущия брутен премиен приход.

в) Признаване на приходи и разходи за лихви

Лихвените приходи и разходи се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за годината за всички лихвоносни инструменти, чрез прилагането на метода на ефективния лихвен процент. Ефективният лихвен процент е този, който точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания и постъпления за срока на финансовия актив или пасив до балансовата стойност на финансовия актив или пасив.

Изчисляването на ефективния лихвен процент включва всички такси и комисиони, получени или платени транзакционни разходи, които са неразделна част от ефективния лихвен процент. Транзакционните разходи са присъщи разходи, директно отнасящи се към придобиването, емитирането или отписването на финансов актив или пасив.

4. Значими счетоводни политики (продължение)

в) Признаване на приходи и разходи за лихви (продължение)

Приходите и разходи от лихви, представени в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за годината, включват:

- лихви върху финансовите активи и пасиви по амортизирана стойност, изчислена по метода на ефективен лихвен процент;
- лихви върху финансови активи на отчитани по справедлива стойност в ДВД или ОПР;
- неспечеленият финансов доход (лихва) - представлява разликата между брутната и нетната инвестиция в лизинговия договор, като брутната инвестиция в лизингов договор е сумата на минималните лизингови плащания и негарантираната остатъчна стойност, начислена за лизингодателя. Приходите от лихви по лизингови операции (финансовият доход) се разпределят за срока на лизинговия договор и се признават на базата на периодична норма на възвращаемост от нетната инвестиция на лизингодателя.

(г) Такси и комисиони

Банкиране

Приходите от такси и комисиони и разходи, които са неразделна част от ефективния лихвен процент по финансов актив или пасив, се включват в оценката на ефективния лихвен процент.

Други приходи от такси и комисиони, включително за обслужване на сметки и парични трансфери, се отчита при изпълнение на свързаните с таксите услуги. Такива приходи от такси и комисионни включват приходи от застрахователно посредничество, администриране от името на свързани лица на лизингови договори, прехвърлени на тях, регистрация на превозни средства и префактурирани разходи като техническо обслужване и застраховане. Такси за гаранции и акредитиви се признават за срока на инструмента Другите разходи за такси и комисиони, свързани основно с обслужване на разплащателни сметки и други разходи за такси се признават с получаването на съответните услуги.

Групата реализира приходи от такси и удръжки, които се формират от такси по управлението и инвестирането на активите на Доброволен пенсионен фонд, Професионален пенсионен фонд и Универсален пенсионен фонд.

Доброволен пенсионен фонд

Пенсионноосигурителното Дружество получава като приход 10% такса от Доброволен пенсионен фонд Алианц България, която се изчислява като процент от реализираната доходност от ДПФ. Доходността се разпределя на дневна база и в съотношение 90:10, съответно 90% за осигурените лица в Доброволен пенсионен фонд и 10% такса за управленските услуги, които ПОД извършва. В допълнение, фондът събира такси между 1.70% и 4.5% (2020 г 1.70% и 4.5%) върху всяка вноска получена от осигурените лица и първоначална такса в размер между 4 и 9 лв. Тази такса се удържа при откриване на нова партида на лицата, решили да се осигуряват за първи път в Доброволен пенсионен фонд "Алианц България".

Задължителни пенсионни фондове

Управляващото Дружество събира инвестиционна такса в размер от 0.75% за 2021 г. и (2020 г.: 0.75%) от нетните активи на двата задължителни фонда, както и такса върху всяка вноска в размер на 3.75% за 2021 г. и (2020 г.: 3.75%) от получената вноска.

Разходи за комисионни

Разходите за комисиони се начисляват и изплащат от Дружеството на осигурителните посредници по привличане на членове в ДПФ, ЗППФ и ЗУПФ.

Дружеството разработи модел за разсрочване на разходите, които ПОД Алианц България прави, за своите осигурителни посредници при привличане на клиенти в управляваните задължителни УПФ и ППФ във връзка с въвеждането на МСФО 15

Взети са предвид следните характеристики:

- Осигурени лица към края на 2021 г., разпределени по пол и възраст

- Средна възраст на осигурените към края на 2021 г. по отделно за жените и мъжете

- Средна възраст на пенсиониране, съгласно действащото законодателство – Кодекс за социално осигуляване

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(г) Такси и комисиони (продължение)

Разходи за комисионни (продължение)

Взети са предвид следните характеристики (продължение):

- Развитие на пенсионните фондове от 2002 г. до 2021 г.

- Анализ на вероятностите за прекратяване ползване на услугите предоставяни от дружеството до момента на пенсиониране

На база на развитието на пенсионните фондовете от 2002 г. до 2021 г., бе направен подробен алализ на поведението на осигурените и съответните вероятности, които могат да повлияят върху очаквания среден период на осигуряване в ПФ. На база на получените резултати за целите на разсочване на разходи за осигурителни посредници в ПОД Алианц България беше решено да бъде използван период от 4 години.

Общо застраховане и животозастраховане

Приходът от комисиони обхваща комисиони от дейности по презастраховане и съзастраховане. Приходите от такси и комисионни по презастраховане включват суми за възстановени аквизиционни разходи по цедирани договори. Те се признават съпоставимо с начислението на цедираната премия. Приходите от такси и комисионни по съзастраховане включват суми за обслужване на съзастрахователни договори, когато Групата е водещ съзастраховател. Те се признават при начислението на премията.

Приходите от такси и комисиони включват такси по договори за управление на инвестиции, които се признават в момента на извършване на услугата. Годишните управленски такси, откупни такси и такси по обслужване на полици се признават при възникването им, докато получените еднократни встъпителни такси се разсрочват пропорционално за срока на застрахователния договор.

Лизинг

Приходите от такси и комисиони се признават еднократно. Такива приходи от такси и комисионни включват приходи от застрахователно посредничество, администриране от името на свързани лица на лизингови договори, прехвърлени на тях, регистрация на превозни средства и префактурирани разходи като техническо обслужване и застраховане. Съгласно МСФО 15, общата стойност на възнаграждението за услуги се разпределя за всички услуги въз основа на самостоятелните им продажни цени. Стойностите на продажните цени са определени според ценовия списък, по който Дружеството продава услугите в самостоятелни сделки. Самостоятелните продажни цени на извършваните услуги и справедливата им стойност са в годямата си част близки.

Групата получава приходи от такси за администриране на лизинговите договори прехвърлени съгласно Рамков договор за прехвърляне на вземания на Алианц Банк България АД. Дружеството отчита приходите от прехвърлени вземания по договори за финансов лизинг еднократно в други приходи.

Другите разходи за такси и комисиони като комисиони за доставчици и агенти се признават еднократно.

Ръководството смята, че следните фактори показват, че Групата действа като агент:

- Групата не запазва собствеността на стоките и услугите и не носи никаква отговорност по отношение на продадените/доставените стоки и услуги;
- Въпреки че Групата събира приходите от крайния клиент, целият риск е за сметка на доставчика на стоките и услугите;
- Групата не може да променя продажните цени, определени от доставчика, с повече от един процент.

За всички останали такси и комисионни Ръководството счита, че действа като принципал.

(д) Презастрахователни премии

Презастрахователните премии представляват всички премии, дължими или платими по отношение на презастрахователни договори, сключени от застрахователни предприятия.

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(е) Пренос-премиен резерв

(i) Общо застраховане

Пренос-премийният резерв е онази част от премиите, записани по време на годината, която е свързана с периоди на застрахователен риск след датата на отчитане. Пренос-премийният резерв се изчислява по видове застраховки, като се използва метода на точната дата, като се отчита срока на застрахователните договори и вида на застрахователните премии (еднократни или разсрочени на вноски.

(ii) Животозастраховане

Пренесените премии са онези части от записаните премии през годината, които са свързани с периоди на застрахователен риск след датата на финансовия отчет. Пренос-премийният резерв се изчислява за краткосрочните застраховки и за премиите по допълнителни рискове.

Групата представя пренос-премийния резерв брутно с аквизиционни разходи, с изключение на здравните застраховки, за които пренос-премийния резерв е представен нетно от аквизиционни разходи.

(ж) Отложени аквизиционни разходи (ОАР)

(i) Общо застраховане

Аквизиционните разходи са свързани с придобиването на нов или подновяването на текущ застрахователен бизнес/договор. За отсрочени аквизиционни разходи (преки и косвени) се третира сумата на направените фактически аквизиционни разходи, които са приспадат при изчислението на пренос-премийния резерв. При това изчисление е приспадната съответната част от начислените по полиците комисионни и косвени аквизиционни разходи, отнасяща се за времето между края на отчетния период и датата, на която изтичат застрахователните договори. Текущите аквизиционни разходи се признават в пълен размер като разход в печалби и загуби за текущия отчетен период.

(ii) Животозастраховане

Аквизиционните разходи са свързани с придобиване на нов или подновяване на текущ застрахователен бизнес. Те обичайно включват комисионни за пълномощници, посредници и брокери за подписване или подновяване на застрахователни договори, административни разходи (свързани с реклама, обработване на предложения и други документи, издаване на полици и тяхното включване в портфейла). Тези разходи, които са свързани с генерирането на застрахователен бизнес, се отсрочват.

ОАР се изчислява като първоначалните разходи по аквизиция се разсрочват през периода на полицата, т.е. текущо в размер на стойността на полицата, отнасяща се за 2021 г. и като разход за бъдещ период за частта ѝ, отнасяща се за периода след 31.12.2021 г. За допълнителните рискове по животозастраховките ОАР се изчислява като се приложи процентът за комисионна към пренос-премийния резерв. За груповите рискови застраховки и злополуките ОАР се изчислява за комисионните и другите аквизиционни разходи.

(з) Резерв за неизтекли рискове

Резервът за неизтекли рискове се изчислява за неизтекли рискове, в случаите, при които очакваната стойност на щетите и разходите, които се отнасят до неизтеклия срок на полици в сила към датата на отчета за финансовото състояние, е по-голяма от пренос-премийния резерв на полиците след приспадането на отложени аквизиционни разходи.

(и) Резерв за бонуси и отстъпки

Резервът за бонуси и отстъпки се образува за посрещане на задълженията за плащане на суми, предназначени за застраховащи, застраховани, осигурени и за трети ползващи се лица, под формата на бонуси и отстъпки, произтичащи от развитието на риска. Разходите, свързани със заделяне на резерв за бонуси и отстъпки, се признават печалбата или загубата в периода, в който е признат премийният приход от застрахователната дейност. Освобождаването на резерва се отчита при плащане.

(й) Обезщетения

(i) Обезщетения, възникнали по общо застраховане и резерви за предстоящи плащания

Обезщетения възникнали по отношение на общо застраховане включват обезщетения и разходи за обработката им, които са възникнали през финансовата година заедно с движението в резерва за предстоящи плащания.

Резервът за предстоящи плащания включва провизирани суми, които са формирани в резултат на оценката на Групата за крайния разход за уреждане на възникналите щети, които са неплатени към отчетната дата, независимо дали са обявени или не, и свързаните вътрешни и външни разходи по обработка на щети.

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(й) Обезщетения (продължение)

(i) Обезщетения, възникнали по общо застраховане и резерви за предстоящи плащания

Предстоящите плащания се оценяват като се преглеждат индивидуалните щети и се начислява резерв за възникнали, но непредявени претенции, както и ефектът от вътрешни и външни предвидими събития, като промяна в политиката за обработка на щети, инфлация, правни промени, минал опит и тенденции. Делът на презастрахователи се оценява подобно на резерва за предстоящи плащания, и оценката на остатъчните и суброгирани вземания, се представят и оповестяват по отделно като активи. Възстановимите суми от презастрахователи се оценяват по начин, който следва методите за оценка на резерва за предстоящи плащания или уредени претенции, свързани с презастрахованата полица.

Ръководството счита, че брутният резерв за предстоящи плащания и съответният дял от резерва на презастрахователите са представени справедливо на база на наличната информация към момента на изготвяне на финансовите отчети. Корекциите в резерва за предстоящи плащания, установени в предходни години се отразяват във финансовите отчети за периода, в който са направени корекциите, и се оповестяват отделно, ако са съществени. Методите и оценките, които се използват за изчисляване на резерва се преглеждат редовно.

(ii) Обезщетения, възникнали по животозастраховане и резерви за предстоящи плащания

Застрахователните претенции (обезщетения и застрахователни суми) включват всички плащания през финансовата година заедно с изменението на резерва за предстоящи плащания през периода.

Резервът за предстоящи плащания включва провизирани суми, които са формирани в резултат на оценката на Групата за крайния разход за уреждане на възникналите претенции, които са неплатени към отчетната дата, независимо дали са обявени или не, и свързаните разходи по обработката им. Висящите плащания се оценяват като се преглеждат индивидуалните искове за претенции и се начислява резерв за възникнали, но непредявени претенции. Делът на презастрахователите се оценяват подобно на резерва за висящи плащания.

Възстановимите суми от презастрахователите се оценяват по начин, който следва методите за оценка на резерва за висящи претенции или уредени претенции свързани с презастрахованата полица. Методите и оценките, които се използват за изчисляване на резерва подлежат на редовен преглед.

(к) Математически резерв

Математическият резерв по застраховки живот се изчислява на база на нетната записана премия, като разлика между настоящата стойност на бъдещите застрахователни плащания и настоящата стойност на бъдещите нетни премии. Резервът е линейно интерполиран и изчислен проспективно.

Първоначалните аквизиционни разходи се разсрочват за срока на полиците като се формира актив по отложени аквизиционни разходи.

Изчисленията на математическия резерв се правят от актюерите на Групата въз основа на предположения, включващи възвръщаемостта на активите, вероятността за смърт на застрахованото лице (фактор смъртност) и заболеваемост на застрахованото лице (фактор заболеваемост) и обичайните разходи по администриране на полиците. Резервът включва и допълнителни лихви, начислени и капитализирани по полиците в портфейла.

(л) Задължения и свързани активи при теста за адекватност на задълженията

Застрахователни договори и договори с клауза за допълнителен, негарантиран доход се тестват за адекватност като се дисконтират текущите очаквани стойности на всички бъдещи договорни парични потоци, и като се сравнят тези суми с балансовата стойност на задълженията, нетно от ОАР и други свързани активи (напр. стойността на придобития бизнес). В случаите, при които се идентифицира негативна разлика, се прави допълнителна провизия и Групата признава сумата като промяна в печалба или загуба за годината.

(м) Оценка на задълженията на договорите за застраховки живот, свързани с инвестиционен фонд

Задължения, които са по договори за застраховките „Живот", свързани с инвестиционен фонд, се оценяват по справедлива стойност. Разходите по транзакциите и първоначалните такси, свързани с тези финансови задължения, които се признават по справедлива стойност, не се включват в първоначално определената сума и се признават в печалби и загуби в момента на възникване. Справедливата стойност на финансовите задължения по договори за застраховките „Живот", свързани с инвестиционен фонд, се определя по текущите стойности на дела във фонда, които отразяват справедливите стойности на принадлежащите му активи.

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(н) Презастраховане

В обичайната си дейност, Групата цедира риск на презастрахователи с цел да намали нетните загуби, чрез диверсификация на риска си. Презастрахователната дейност не отменя директното задължение на Групата към застрахованото лице.

Само договори, при които се прехвърля съществен застрахователен риск се осчетоводяват като застрахователни договори. Възстановимите суми по тях се признават в същата година, в която е възникнало съответното обезщетение.

Цедираните премии и възстановените претенции се представят в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата) по брутна стойност.

Активите по презастраховане включват салда, които са дължими от презастрахователите за цедираните застрахователни задължения. Премиите по активно презастраховане се признават като приход и се осчетоводяват като се счита, че презастраховането е директен бизнес, и се взема предвид класификацията на продукта на презастрахователния бизнес. Възстановимите суми от презастрахователите се оценяват по начин, който следва методите за оценка на резерва за висящи плащания или уредени претенции, свързани с презастрахования договор. Възстановимата стойност на вземанията по презастрахователните договори се преглежда за обезценка към всяка отчетна дата. Тези активи се обезценяват, ако съществуват обективни доказателства, в резултат на събитие настъпило след първоначалното му признаване, че Групата няма да може да възстанови всичките дължими суми и при положение, че ефектът от събитието върху сумата, която застрахователното дружество следва да получи от презастрахователя, може да бъде надеждно измерен.

Презастрахователните пасиви представляват предстоящи за плащане към отчетната дата задължения по презастрахователни операции, признати като разход на база дължимите през периода премии, обезщетения, участия в резултата и комисионни по силата на действащите презастрахователни договори. Презастрахователните договорености не освобождават Групата от задълженията му към застрахованите лица Презастрахователните активи или пасиви се отписват, когато договорните права се погасят или изтекат или, когато договорът бъде прехвърлен към трета страна. Договори, в които не се прехвърля значителен застрахователен риск (напр. финансово презастраховане) се записват като депозити. Разходите по презастраховане, свързани с дългосрочни договори, се записват за цялата валидност на застрахователната полица, като се използва предположението, че същите са в съответствие с предположенията, които са използвани за записаните премии.

(о) Аквизиционни разходи

Аквизиционните разходи включват комисиони за пълномощници, посредници и брокери за подписване или подновяване на застрахователни договори, административни разходи (свързани с реклама, обработване на предложения и други документи, издаване на полици и тяхното включване в портфейла).

Аквизиционните разходи се признават в печалбата или загубата за периода, в който е издаден съответния застрахователен договор. Разходите по превантивна програма се начисляват в полза на застрахованите лица съгласно условията на застрахователните договори при постигната определена квота на щетимост.

(п) Административни разходи

Административните разходи включват разходи за възнаграждение на персонала и разходи за амортизации на дълготрайни материални и нематериални активи, разходи за външни услуги, разходи за реклама и маркетинг и разходи за материали, доколкото те не следва да бъдат представени като нетни разходи за комисиони, настъпили претенции и инвестиционни разходи.

(р) Нетен лихвен доход и други доходи от инвестиции

Нетният лихвен доход и други финансови приходи включват нетен инвестиционен доход и нетен лихвен доход. Приходи и разходи по инвестиции се признават на базата на принципа за текущото начисление. Приходи от инвестиции обхваща приходи от наеми на имоти и продажба на инвестиционни имоти, както и приходи и разходи, произлизащи от търгуване на ценни книжа и лихвен приход от дългови ценни книжа и депозити, приходи от дивиденти от капиталови инструменти разположение за продажба; нетна печалба или загуба при отписване на активи държани за продажба, включително рекласифициране на нетните печалби и загуби признати преди в друг всеобхватен доход, както и валутни курсови печалби или загуби от финансови активи и финансови пасиви. Дивиденти от капиталови инвестиции се признават в момента на тяхното деклариране. За счетоводната политика във връзка с признаването на лихвения доход и разходи, вж. Бележка 4 (в).

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(с) Операции с чуждестранна валута

Операциите с чуждестранна валута се отчитат във функционална валута по обменния курс, приложим в деня на извършване на сделката. Парични активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута по заключителния курс на БНБ в деня на изготвяне на отчет за финансово състояние. Курсовите разлики, произтичащи от парични позиции е разликата между амортизираната стойност във функционална валута в началото на периода, коригирана с ефективната лихва и плащанията през периода и амортизираната стойност в чуждестранна валута превалутирана по курса в края на периода. Непарични активи и пасиви деноминирани в чуждестранни валути, които се отчитат по справедлива стойност, се превръщат във функционалната валута по курса на датата, към която е определена справедливата стойност.

Курсови разлики възникващи от превалутирането във функционалната валута се отчитат в печалби и загуби, освен разлики възникващи от превалутирането на капиталови инструменти отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход. От 1998 година обменният курс на Българския лев (BGN) е фиксиран към евро (EUR). Обменният курс е BGN 1.95583 / EUR 1.0.

(т) Машини, съоръжения и оборудване

(i) Първоначално признаване

Машините, съоръженията и оборудването се оценяват първоначално по цена на придобиване, която включва разходите, пряко свързани с придобиването на актива.

Когато в машините, съоръженията и оборудването се съдържат компоненти с различна продължителност на полезен живот, те се отчитат за целите на аморитизирането отделно. Произведенията на изкуството се оценяват първоначално по цена на придобиване, която включва разходите, пряко свързани с придобиването на актива. Произведенията на изкуството не се амортизират.

(ii) Последваща оценка

За целите на последваща оценка на машини, съоръжения и оборудване, Групата прилага модела на цената на придобиване и представя машини, съоръжения и оборудване по цена на придобиване минус натрупаната амортизация и натрупани загуби от обезценка.

(iii) *Последващи разходи*

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Последващи разходи, направени за подмяната на част от машини, съоръжения и оборудване, които са индивидуално счетоводно отразени, включително ремонт, се капитализират. Други последващи разходи се капитализират само в случаите, при които е вероятно Групата да получи в бъдеще икономически изгоди, свързани с актива. Всички останали разходи се отразяват в отчета за печалбата или загубата като текущ разход.

(у) Произведения на изкуството

(ii) Последваща оценка

За целите на последваща оценка на произведенията на изкуството, Групата прилага модела на цената на придобиване и представя активите по цена на придобиване. Печалби и загуби при отписване на произведения на изкуството (определят се като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива) се признават нетно в други приходи/други разходи в текущите печалби и загуби.

(х) Финансови активи и пасиви

Класификация

МСФО 9 съдържа нов подход за класификация и оценяване на финансови активи, който отразява бизнес модела, според който активите се управляват, както и характеристиките на паричните потоци.

МСФО 9 включва три основни категории за класификация на финансовите активи: по амортизирана стойност, по справедлива стойност в друг всеобхватен доход (ССДВД) и по справедлива стойност в печалбата или загубата (ССПЗ). Стандартът премахва съществуващите категории в МСС 39 – държани до падеж, кредити и вземания и финансови активи на разположение за продажба.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(x) Финансови активи и пасиви (продължение)

Класификация (продължение)

Финансов актив се оценява по амортизирана стойност, ако отговаря на следните две условия и не е класифициран по ССПЗ:

- финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци; и
- съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които представляват единствено плащания по главница и лихва върху сумата на непогасената главница.

Финансов актив се оценява по ССДВД, само ако отговаря на следните две условия и не е класифициран по ССПЗ :
- финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е, както събиране на договорни парични потоци, така и продажби на финансови активи; и
- съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които представляват единствено плащания по главница и лихва върху сумата на непогасената главница.

При първоначалното признаване на капиталов инструмент, който не е държан за търгуване, може да се вземе неотменимо решение да се представят последващите промени в справедлива стойност в друг всеобхватен доход. Това решение се взима за всяка конкретна инвестиция. Всички финансови активи, които не са класифицирани като оценявани по амортизирана стойност или по ССДВД, както е описано по-горе, се оценяват по ССПЗ. В допълнение, при първоначално признаване може да се вземе неотменимо решение и да определи финансов актив, който иначе изпълнява условията за оценяване по амортизирана стойност или по ССДВД, като оценяван по ССПЗ, ако това ще премахне или намали значително счетоводното несъответствие, което в противен случай би възникнало.

Финансовите активи се класифицират в една от тези категории при първоначалното признаване.

Оценка на бизнес модела

Групата ще извърши оценка на целта на бизнес модела, в чиито рамки се държи финансовият актив, на равнище портфейл, тъй като това дава най-добра представа как се управлява бизнесът и как се предоставя информация на ръководството. Информацията, която ще бъде разгледана, включва:
- посочените политики и цели за портфейла и действието на тези политики в практиката, включително дали стратегията на ръководството е съсредоточена върху получаване на приходи от договорни лихви, като поддържа определен лихвен профил, съпоставяйки срока на финансовите активи със срока на пасивите, които финансират тези активи, или върху реализиране на парични потоци чрез продажба на активи;
- как показателите на портфейла се оценяват и докладват пред ръководството на Групата;
- рисковете, които засягат показателите на бизнес модела (и финансовите активи, държани в рамките на този бизнес модел), и начина, по който тези рискове се управляват;
- как се определя възнаграждението на управителите - например дали то се основава на справедливата стойност на управляваните активи или на събраните договорни парични потоци; и
- честотата, обемът и моментът на продажбите в предходни периоди, причините за тези продажби и очакванията за бъдещата дейност по продажба. Информацията за продажбите не се разглежда сама по себе си, а като част от цялостната оценка как бива постигната заявената от предприятието цел за управление на финансовите активи, и как биват реализирани паричните потоци.

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(x) Финансови активи и пасиви (продължение)

i) Признаване, класификация и оценяване – финансови активи (продължение)

Оценка на бизнес модела (продължение)

Финансови активи, които се държат за търгуване, и тези, които се управляват и чиито резултати се оценяват по справедлива стойност, ще се оценяват по ССПЗ, защото те не се държат нито с цел събиране на договорни парични потоци, нито с цел както събиране на договорни парични потоци, така и продажби на финансови активи.

Оценяване дали договорните парични потоци са единствено плащания по главница и лихва (СМСС)

За целта на оценката „главницата" се определя като справедливата стойност на финансовия актив при първоначалното признаване. „Лихвата" обхваща възнаграждението за стойността на парите във времето, за кредитния риск, свързан със сумата на непогасената главница през определен период от време, и за други основни рискове и разходи по кредитирането (напр. ликвиден риск и административни разходи), както и марж на печалба.

При оценяването дали договорните парични потоци са единствено плащания по главница и лихва Банката разглежда договорните условия на инструмента. Това включва оценяване дали финансовият актив съдържа договорно условие, което би могло да промени времето или стойността на договорните парични потоци, така че те вече да не отговарят на това условие. При тази оценка Групата разглежда:

- непредвидими събития, които биха променили времето или стойността на паричните потоци;
- характеристики на ливъриджа;
- условия за удължаване и ранно погасяване;
- условия, които ограничават претенциите към парични потоци от определени активи (например актив „без право на регресен иск"); и
- характеристики, които изменят възнаграждението за стойността на парите във времето – напр. периодично преизчисляване на лихвените проценти.

Банка

Лихвените проценти на определени кредити към физически лица, отпускани от Банката, се базират на стандартни плаващи проценти (СПП), които се определят по преценка на Банката. Банката ще оцени дали СПП отговаря на критерия на СМСС, като разгледа множество фактори, включително:

- дали кредитополучателят може да погаси предсрочно заемите без значителни неустойки;
- дали пазарната конкуренция гарантира съизмерими лихвени проценти между банките; и
- дали са налични регулаторни рамки или рамки за защита на потребителите, които задължават банките да се отнасят справедливо към клиентите си.

Всички кредити, предоставяни от Банката, съдържат характеристики за предсрочно погасяване. Характеристиката за предсрочно погасяване отговаря на критерия на СМСС, ако размерът на предсрочното погасяване по същество представлява сумите на непогасената главница и лихвата върху сумата на непогасената главница, което може да включва разумна компенсация за предсрочно прекратяване на договора.

В допълнение, характеристиката за предсрочно погасяване се счита за отговаряща на този критерий, ако финансовият актив е придобит или създаден при премия или отбив спрямо договорната номинална сума, размерът на предсрочното погасяване по същество представлява договорната номинална сума плюс начислената (но неплатена) договорна лихва (което също може да включва разумна компенсация за предсрочно прекратяване), и справедливата стойност на характеристиката за предсрочно погасяване е незначителна при първоначалното признаване.

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(x) Финансови активи и пасиви (продължение)

(ii) Обезценка – финансови активи, кредитни ангажименти и договори за финансова гаранция

МСФО 9 изисква прилагането на модел за „очаквана кредитна загуба" (ОКЗ). Това изисква значителна преценка как промените в икономическите фактори се отразяват на ОКЗ, което се определя на вероятностно претеглена основа. Моделът на обезценка се прилага за следните финансови активи, които не са оценявани по ССПЗ:

- финансови активи, които представляват дългови инструменти;
- лизингови вземания; и
- издадени кредитни ангажименти и договори за финансова гаранция (преди обезценката им се определяше съгласно МСС 37 „Провизии, условни пасиви и условни активи".)

Съгласно МСФО 9 не се признават загуби от обезценка за капиталови ценни книжа.

МСФО 9 изисква признаване на коректив за загуби в размер на ОКЗ за 12 месеца или ОКЗ за целия срок на инструмента. ОКЗ за целия срок на инструмента са ОКЗ, които произтичат от всички възможни случаи на неизпълнение през очаквания срок на финансов инструмент, а ОКЗ за 12 месеца са частта от ОКЗ, които произтичат от случаи на неизпълнение, които е възможно да настъпят в рамките на 12 месеца след отчетната дата.

Групата ще признава коректив за загуби в размер на ОКЗ за целия срок на инструмента освен в следните случаи, в които признатата сума ще бъде ОКЗ за 12 месеца:

- дългови инвестиционни ценни книжа, които имат нисък кредитен риск към отчетната дата. Банката счита, че дългова ценна книга има нисък кредитен риск, когато рейтингът на кредитния риск е еквивалентен на глобално приетото определение на „инвестиционен кредитен рейтинг"; и
- други финансови инструменти (различни от лизингови вземания), за които кредитният риск не се е повишил значително след първоначалното признаване.

Корективите за загуба за лизингови вземания винаги се оценяват в размер, равен на ОКЗ за целия срок на инструмента.

Изискванията относно обезценката на МСФО 9 са сложни и изискват преценки, оценки и предвиждания при управлението, особено в следните области, които са обсъдени подробно по-долу:

- оценяване дали кредитният риск на инструмента се е повишил значително след първоначалното признаване;
- включване на информация за бъдещи периоди в оценяването на ОКЗ.

Оценяване на ОКЗ

ОКЗ е претеглената на базата на вероятност оценка на кредитните загуби и ще се определя, както следва:

- *финансови активи, които нямат кредитна обезценка към датата на отчитане:* настоящата стойност на целия паричен недостиг – т.е. разликата между паричните потоци, дължими по договор, и паричните потоци, които Групата очаква да получи;
- *финансови активи, които имат кредитна обезценка към датата на отчитане:* разликата между брутната балансова стойност и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци ;
- *неусвоени кредитни ангажименти*: настоящата стойност на разликата между договорните парични потоци, дължими на Групата, ако ангажиментът е усвоен, и паричните потоци, които Групата очаква да получи; и
- *договори за финансова гаранция:* настоящата стойност на очакваните плащания за компенсация на притежателя, минус всяка сума, която Групата очаква да възстанови.

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(x) Финансови активи и пасиви (продължение)

(ii) Обезценка – финансови активи, кредитни ангажименти и договори за финансова гаранция (продължение)

Финансови активи, които имат кредитна обезценка, се определят чрез МСФО 9 подобно на активите, които са с обезценка според МСС 39.

Банка

Определение за неизпълнение

Съгласно МСФО 9 Банката ще счита финансов актив в неизпълнение, когато:
- е малко вероятно кредитополучателят да изпълни кредитните си задължения към Банката изцяло, без прибягване от страна на Банката към действия като реализиране на обезпечението (ако има такова); или
- кредитополучателят е в просрочие повече от 90 дни по което и да е кредитно задължение към Банката. Овърдрафти се считат за просрочени, когато клиентът надвиши определения лимит или му е определен лимит, по-нисък от текущата дължима сума.

Определението в голяма степен съответства на определението за регулаторни цели.

При оценяване дали кредитополучателят е в неизпълнение Банката ще отчита показатели, които са:
- качествени: напр. нарушения на клаузи;
- количествени: напр. статус на просрочие и неплащане на други задължения от същия издател към Банката;
- основани на данни, получени вътрешно или от външни източници.

Входящата информация в оценката дали финансовият инструмент е в неизпълнение и нейната значимост може да се променя с времето, за да отразява промени в обстоятелствата.

Значително увеличение на кредитния риск

Съгласно МСФО 9 при определянето дали кредитният риск (напр. риск от неизпълнение) на финансов инструмент се е увеличил значително след първоначалното признаване Банката ще разглежда разумна и аргументирана информация, която е уместна и налична без излишни разходи или усилия, включително качествена и количествена информация и анализ, основан на опит от минали периоди, експертна кредитна оценка и информация за бъдещи периоди.

Банката ще определя дали е настъпило значително увеличение на кредитния риск на определена експозиция основно чрез сравнение на:
- вероятността от неизпълнение (ВН) за оставащия срок на инструмента към датата на отчитане; и
- вероятността от неизпълнение за оставащия срок на инструмента, която е била определена при първоначалното признаване на експозицията.

Оценяването дали кредитният риск се е увеличил значително след първоначалното признаване на финансовия инструмент изисква определянето на датата на първоначалното признаване на инструмента. За определени револвиращи продукти (напр. кредитни карти и овърдрафт) е възможно да е изминало много време от датата, на която са сключени. Модифицирането на договорните условия на финансовия инструмент също може да повлияе върху тази оценка, както е описано по-долу.

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(x) Финансови активи и пасиви (продължение)

(ii) Обезценка – финансови активи, кредитни ангажименти и договори за финансова гаранция (продължение)

Нива на кредитен риск

Банката ще определя ниво на кредитен риск за всяка експозиция въз основа на разнообразни данни, които се определят като предсказващи риска от неизпълнение, и прилагане на кредитна преценка въз основа на опита. Банката ще използва тези нива при определянето на наличието на значителни увеличения в кредитния риск съгласно МСФО 9. Нивата на кредитен риск се дефинират чрез качествени и количествени фактори, които са показателни за риска от неизпълнение. Тези фактори могат да варират според характера на експозицията и типа заемополучател.

Нивата на кредитен риск се определят и калибрират така, че рискът от неизпълнение се повишава експоненциално с влошаването на кредитния риск – напр. разликата в риска от неизпълнение между ниво на кредитен риск 1 и 2 е по-малка от разликата между ниво на кредитен риск 2 и 3.

За всяка експозиция ще се определи ниво на кредитен риск при първоначалното признаване въз основа на наличната информация относно заемополучателя. Експозициите подлежат на постоянно наблюдение, което може да доведе до преместване на експозицията на друго ниво.

Нивата на кредитен риск са основна входяща информация при определянето на срочната структура за вероятността от неизпълнение на експозиции. Банката ще събира информация за изпълнението и неизпълнението по експозициите си към кредитен риск, анализирана по юрисдикция, по тип продукт и заемополучател и по ниво на кредитен риск. За някои портфейли може да се използва и информация, закупена от външни агенции за кредитна информация.

Банката ще използва статистически модели, за да анализира събраните данни и да генерира оценки за вероятността от неизпълнение за оставащия срок на експозициите и как се очаква тя да се промени във времето.

Генериране на срочна структура за вероятност от неизпълнение

Този анализ включва определяне и калибриране на отношенията между промените в нивата на неизпълнение и промените в ключовите макроикономически фактори, както и задълбочен анализа на въздействието на определени други фактори (напр. наличие на преструктуриране) върху риска от неизпълнение. За повечето експозиции ключовите макроикономически фактори включват:

- CPI -Инфлация измерена чрез хармонизирания индекс на потребителските цени (ХИПЦ), средногодишно изменение, (%).
- GDP - БВП – производствен метод
- Unemployment – Равнище на безработица, сезонно неизгладени данни, месечни.
- Лихвени нива

За експозиции към определени индустрии и /или региони анализът се разширява до съответната стока и/или цените на недвижимите имоти. Подходът на Банката към включването на информация за бъдещи периоди в тази оценка е описан по-долу.

Определяне дали кредитният риск се е увеличил значително

Банката е определила рамка, която включва както качествена, така и количествена информация с цел определяне дали кредитният риск на определен финансов инструмент се е увеличил значително след първоначалното признаване. Рамката съответства на вътрешния процес на Банката за управление на кредитния риск. Критериите за определяне дали кредитният риск се е увеличил значително варират според портфейла и включват базиран на просрочие предпазен механизъм.

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(x) Финансови активи и пасиви (продължение)

(ii) Обезценка – финансови активи, кредитни ангажименти и договори за финансова гаранция (продължение)

Определяне дали кредитният риск се е увеличил значително (продължение)

Банката е определила рамка, която включва както качествена, така и количествена информация с цел определяне дали кредитният риск на определен финансов инструмент се е увеличил значително след първоначалното признаване. Рамката съответства на вътрешния процес на Банката за управление на кредитния риск. Критериите за определяне дали кредитният риск се е увеличил значително варират според портфейла и включват базиран на просрочие предпазен механизъм. Банката счита кредитния риск на определена експозиция за значително увеличен след първоначалното признаване, ако, въз основа на извършено от Банката качествено моделиране, вероятността от неизпълнение за оставащия срок се определя като увеличена след първоначалното признаване съгласно приетата счетоводна политика. При оценяването на увеличението на кредитния риск ОКЗ се коригират спрямо промените в падежа. В определени случаи, разчитайки на експертната си кредитна преценка и, където е възможно, уместен опит от изминали периоди, Банката може да определи, че определена експозиция е претърпяла значително увеличение на кредитния риск, ако конкретни качествени фактори сочат това и тези показатели не могат да се обхванат изцяло и своевременно от количествения анализ. Като предпазен механизъм, и съгласно изискванията на МСФО 9, Банката приема, че има значително увеличение на кредитния риск, когато активът е бил в просрочие не повече от 30 дни. Банката определя дните просрочие, като брои дните след най-ранния изтекъл срок, спрямо който не е получено плащане. Банката наблюдава ефективността на критериите, използвани за идентифициране на значителни увеличения на кредитния риск, чрез редовни преразглеждания, които потвърждават че:

- критериите са в състояние да идентифицират значителни увеличения на кредитния риск преди експозицията да изпадне в неизпълнение;
- критериите не съвпадат с момента във времето, когато активът става в просрочие с 30 дни;
- средният период между идентифицирането на значителното увеличение на кредитния риск и неизпълнението изглежда разумен;
- експозициите като цяло не се прехвърлят директно от ОКЗ за 12 месеца към кредитна обезценка;
- няма неоснователна волатилност в коректива за загуби от прехвърляния между ОКЗ за 12 месеца и ОКЗ за целия срок на инструмента.

Модифицирани финансови активи

Договорните условия за кредит могат да бъдат изменени по много причини, включително промяна в пазарните условия, задържане на клиенти и други фактори, които не са свързани с текущо или потенциално влошаване на кредитоспособността на клиента. Съществуващ кредит, условията за който са модифицирани, може да бъде отписан и предоговореният кредит да бъде признат като нов кредит по справедлива стойност. Съгласно МСФО 9, когато условията на финансовия актив се модифицират и модификациите не доведат до отписване, определянето дали кредитният риск на актива се е увеличил значително отразява сравнение между:

- вероятността за неизпълнение за оставащия срок на инструмента въз основа на модифицираните условия;
- вероятността за неизпълнение за оставащия срок на инструмента въз основа на данните при първоначалното признаване и първоначалните договорни условия.

Банката предоговаря кредити за клиенти, които имат финансови затруднения (наричано „практики по преструктуриране"), за да увеличи максимално възможностите за събиране на вземания и да сведе до минимум риска от неизпълнение. Според политиката на Банката за преструктуриране, то се допуска селективно, ако длъжникът в момента е в неизпълнение на задължението си или ако е налице висок риск от неизпълнение, ако има данни, че длъжникът е положил всички разумни усилия да плаща според първоначалните договорни условия и се очаква длъжникът да може да спазва преработените условия.

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(x) Финансови активи и пасиви (продължение)

(ii) Обезценка – финансови активи, кредитни ангажименти и договори за финансова гаранция (продължение)

Модифицирани финансови активи (продължение)

Предоговорените условия обикновено включват удължаване на срока на падеж, промяна във времето на плащане на лихвите и промяна в клаузите на заема. На преструктуриране подлежат както заеми за физически лица, така и корпоративни кредити. Кредитният комитет на Банката често разглежда докладите за дейностите по преструктуриране. За финансови активи, модифицирани като част от политиката на Банката за преструктуриране, оценката на вероятността за неизпълнение ще отразява доколко модификацията е подобрила или възстановила възможността на Банката да събира лихви и главница и предходния опит на Банката във връзка с подобни дейности по преструктуриране. Като част от този процес Банката ще оценява изпълнението на плащанията от страна на заемополучателя по модифицираните договорни условия и ще разгледа различни поведенчески показатели.

Като цяло преструктурирането представлява качествен показател за неизпълнение и кредитна обезценка и очакванията за преструктуриране са уместни при оценяването дали се наблюдава значително увеличение на кредитния риск. След преструктурирането клиентът трябва да демонстрира поведение на редовен платец за определен период от време преди експозицията да спре да се счита в неизпълнение/с кредитна обезценка, или вероятността от неизпълнение трябва да се е понижила толкова, че корективът за загуби отново да се измерва в ОКЗ за 12 месеца.

Входяща информация при оценяването на ОКЗ

Ключовата входяща информация при оценяването на ОКЗ включва срочната структура на следните променливи:

- вероятност за неизпълнение (ВН)
- загуба при неизпълнение (ЗПН); и
- експозиция при неизпълнение (ЕПН).

Тези параметри ще се извличат от вътрешно разработени статистически модели и други данни за изминали периоди, които влияят върху регулаторните модели. Те ще бъдат коригирани, за да отразяват информация за бъдещи периоди, както е описано по-долу.

Оценките на ВН са приблизителни оценки към определена дата, която ще се изчислява въз основа на статистическите модели на рейтинга и ще се оценява чрез използване на рейтинг инструменти, приспособени към различните категории контрагенти и експозиции. Тези статистически модели ще се базират на вътрешно компилирани данни, съдържащи качествени и количествено фактори. Когато са налични, пазарните данни също могат да се използват за определяне на ВН за големи корпоративни контрагенти. Ако контрагент или експозиция мигрира между категориите, това води до промяна в оценката на съответната ВН. ВН се изчисляват с оглед на договорните падежи на експозициите и предвидените нива на погасяване.

ЗПН е размерът на предполагаемата загуба при неизпълнение. Банката определя параметрите на ЗПН въз основа на историята на нивото на възстановяване на вземания от контрагенти в неизпълнение. При моделите на ЗНП се взимат предвид структурата, обезпечението, поредност на вземането, индустрия на контрагента и разходи за реализиране на обезпечение, което е част от финансовия актив. За кредити, обезпечени с търговски имот, коефициентите стойност на кредит/стойност на обезпечението ще бъдат ключов параметър при определянето на ЗПН. Приблизителните оценки на ЗПН се калибрират за различни икономически сценарии и за кредити за недвижими имоти, за да отразяват възможни промени в цената на имотите. Те се изчисляват на база дисконтирани парични потоци, като за коефициент на дисконтиране се използва ефективният лихвен процент. ЕПН представлява очакваната експозиция в случай на неизпълнение.

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(x) Финансови активи и пасиви (продължение)

(ii) Обезценка – финансови активи, кредитни ангажименти и договори за финансова гаранция (продължение)

Входяща информация при оценяването на ОКЗ (продължение)

Банката получава ЕПН от текущата експозиция към контрагента и потенциалните промени в текущата сума, разрешена съгласно договора, включително амортизация и предсрочно погасяване. ЕПН на финансовия актив ще бъде брутната балансова стойност към датата на неизпълнение. За кредитни ангажименти и финансови гаранции ЕПН отчита усвоената сума, както и потенциални бъдещи суми, които могат да бъдат усвоени или погасени по договора, които ще бъдат предвидени въз основа на наблюдения върху изминали периоди и прогнози за бъдещи периоди. За някои финансови активи Банката може да определи ЕПМ чрез моделиране на набора от възможни резултати от експозицията към различни моменти във времето, използвайки сценарии и статистически техники.

Както е описано по-горе, и при условие, че се използва ВН за максимум 12 месеца за финансови активи, чийто финансов риск не се е повишил значително, Банката оценява ОКЗ, разглеждайки риска от неизпълнение за максималния срок на договора (включително възможности за удължаване от страна на заемополучателя), за който е изложена на кредитен риск, дори ако за целите на управлението на риска Банката разглежда по-дълъг период. Максималният срок на договора се простира до датата, на която Банката има право да изиска погасяване на аванс или да прекрати кредитен ангажимент или гаранция.

За потребителски овърдрафт и кредитни карти и определени корпоративни револвиращи продукти, които включват кредит и ангажимент за неусвоена сума, Банката оценява ОКЗ за период, по-дълъг от максималния срок на договора, ако договорното право на Банката да изиска погасяване или да отмени неусвоения ангажимент не ограничава експозицията на Банката към кредитни загуби до договорния период на предизвестие. Тези продукти нямат фиксиран срок или структура на погасяване и се управляват колективно. Банката може да ги отмени с незабавно действие, но това право не се прилага в нормалното ежедневно управление, а само когато Банката узнае за повишение в кредитния риск на ниво продукт. По-дългият период ще се оцени, като се отчитат действията за управление на кредитния риск, които Банката смята да предприеме за намаляване на ОКЗ. Те включват намаляване на лимита и отмяна на продукта.

Когато моделирането на определен параметър се извършва колективно, финансовите инструменти ще се групират на база общи рискови характеристики, които включват:
- тип инструмент;
- ниво на кредитен риск;
- вид обезпечение;
- коефициент стойност на заема/стойност на обезпечението;
- дата на първоначално признаване;
- оставащ срок до падеж;
- бранш; и
- географско местоположение на заемополучателя.

Групирането подлежи на редовно преразглеждане с цел да се гарантира, че експозициите в дадена група продължават да бъдат хомогенни.

За портфейли, за които Банката разполага с ограничени данни за изминали периоди, ще се използва външна референтна информация за допълване на наличните вътрешни данни.

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(x) Финансови активи и пасиви (продължение)

(ii) Обезценка – финансови активи, кредитни ангажименти и договори за финансова гаранция (продължение)

Портфейлите, за които външната референтна информация представлява значителна входяща информация в оценяването на ОКЗ, са:

	Използвани външни референтни показатели	
Отчитани по амортизирана стойност (AMORTCOST)	Изследвания на Fitch, S&P и други лицензирани агенции относно неизпълнението	Изследвания на Fitch, S&P и други лицензирани агенции относно неизпълнението
Отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход (FVOCI)	Изследвания на Fitch, S&P и други лицензирани агенции относно неизпълнението	Изследвания на Fitch, S&P и други лицензирани агенции относно неизпълнението

Информация за бъдещи периоди

Съгласно МСФО 9 Банката ще включи информация за бъдещи периоди както в оценката си дали кредитният риск на определен инструмент се е увеличил значително след първоначалното признаване, така и при оценяването на ОКЗ. Банката ще формулира „базов сценарий" за бъдещото развитие на съответните икономически променливи и представителен набор от други възможни прогнозни сценарии въз основа на становище от Рисковия комитет на Банката и икономически експерти и разглеждане на разнообразна актуална и прогнозна външна информация. Този процес ще включва разработване на два или повече допълнителни икономически сценария и разглеждане на относителните вероятности на всеки резултат.

Външната информация може да включва икономически данни и прогнози, публикувани от държавни и парични органи, наддържавни организации като Организацията за икономическо сътрудничество и развитие и Международния валутен фонд, и подбрани експерти по прогнозите от частния и академичния сектор.

Базовият сценарий ще представлява най-вероятният резултат и ще съответства на информацията, използвана от Банката за други цели, като стратегическо планиране и бюджет. Другите сценарии ще представляват по-оптимистични и по-песимистични резултати. Банката също така ще извършва периодични стрес-тестове за по-екстремни сътресения, за да калибрира определянето на тези различни представителни сценарии.

Банката е идентифицирала и документирала ключови фактори на кредитния риск и кредитните загуби за всеки портфейл с финансови инструменти и използвайки анализ на данни за изминали периоди, е оценила приблизително отношенията между макроикономическите променливи и кредитния риск и кредитните загуби. Тези ключови фактори включват лихвен процент, нива на безработица и прогнози за БВП. Предвидените отношения между ключовите показатели и нивата на неизпълнение и загуба на различните портфейли с финансови активи са разработени въз основа на анализа на данни за изминалите 5 години.

Използваните икономически сценарии са одобрени от Управителния съвет на Банката.

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(x) Финансови активи и пасиви (продължение)

(iii) Класификация – Финансови пасиви

Според МСФО 9 тези промени в справедливата стойност ще се представят по следния начин:

- частта от промяната в справедливата стойност, която се дължи на промени в кредитния риск на пасива, се отразява в друг всеобхватен доход, а
- останалата част от промяната се отразява в печалба или загуба.

Групата отчита финансовите си пасиви по амортизирана стойност.

(iv) Отписване и модификация на договори

Групата отписва финансов актив, когато договорните права към паричните потоци от финансовия актив изтекат, или когато прехвърли правата за получаване на договорните парични потоци от финансовия актив в транзакция, в която се прехвърлят всички съществени рискове и печалби от притежаването на финансовия актив. Всяко участие в прехвърлени финансови активи, което е създадено или запазено от Групата, се признава като отделен актив или пасив.

Групата извършва транзакции, при които се прехвърлят активи, признати в отчета за финансовото състояние, но запазва всички или всички съществени рискове и печалби от прехвърлените активи или част от тях. Ако са запазени част или всички съществени рискове и печалби, то прехвърлените активи не се отписват от отчета за финансово състояние. Прехвърляне на активи със запазване на част или всички съществени рискове и печалби са например сделки със заемане на ценни книжа или с ангажимент за обратно изкупуване.

Когато на трета страна се продават активи със суап с равномерна обща възвръщаемост върху прехвърлените активи, сделката се осчетоводява като обезпечена финансова транзакция, подобна на сделка с ангажимент за обратно изкупуване.

При транзакции, при които Групата нито запазва, нито прехвърля всички съществени рискове и печалби от притежаването на един финансов актив, тя отписва актива, ако не запазва контрол над него. Правата и задълженията, запазени при прехвърлянето, се признават отделно съответно като активи и пасиви.

При сделки, при които се запазва контрол над актива, Групата продължава да признава актива до степента на нейното участие, в зависимост от това доколко е изложена на промени в стойността на прехвърления актив.

При определени сделки Групата запазва задължението си да обслужва прехвърления финансов актив срещу заплащане. Прехвърленият актив се отписва изцяло, ако отговаря на критериите за отписване.

Активът или пасивът се признава в договора за обслужване в зависимост от това дали таксата за обслужване е повече от достатъчна (актив) или по-малко от достатъчна (пасив) за извършване на услугата.

(v) Компенсиране

Финансовите активи и пасиви се компенсират и съответно нетната стойност се отчита в отчета за финансово състояние, тогава и само тогава когато има законно право да компенсира признатите стойности и възнамерява да извърши уреждане на актива и пасива на нетна основа.

Приходи и разходи се представят нетно само в случаите, които са позволени от счетоводните стандарти, или от печалби и загуби, които възникват от група от сходни транзакции като тези, които са в резултат на търговските операции на банката.

(vi) Капиталово планиране

Основното въздействие върху регулаторния капитал от прилагането на МСФО 9 е породено от новите изисквания за обезценка.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(x) Финансови активи и пасиви (продължение)

(vi) Капиталово планиране (продължение)

Съгласно настоящите регулаторни изисквания загубите от обезценка се третират по различен начин, в зависимост от това дали конкретен портфейл попада в обхвата на вътрешнорейтингов подход (IRB) или стандартизиран подход.

Групата прилага стандартизиран подход. При него капиталовото изискване се изчислява въз основа на брутната експозиция, нетно от специфични провизии – т.е. нетна експозиция. МСФО 9 повишава корективите за загуба, свързани с индивидуални активи, следователно нетната експозиция и капиталовото изискване ще се намали. Това намаление на капиталовото изискване, обаче, е превишено от повишените корективи за загуба според МСФО 9 от капиталовите ресурси.

(vii) Оценка по амортизирана стойност

Амортизираната стойност на финансов актив или пасив е сумата, по която финансов актив или пасив се оценява при първоначално признаване, минус погашенията по главница, плюс или минус кумулативната амортизация като се използва ефективен лихвен процент за разликата между първоначално признатата сума и сумата на падеж минус разходите за обезценка.

(viii) Принципи за оценка по справедлива стойност

Справедлива стойност е цената, която би била получена при продажбата на актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценяване на основния пазар или при липсата на такъв, на най-изгодния пазар до който Банката има достъп към тази дата. Справедливата стойност на пасив отразява риска от неизпълнение на задължението.

Когато е възможно, Групата оценява справедливата стойност на един инструмент, използвайки борсовите цени на активния пазар за този инструмент. Пазарът се счита за активен, ако сделките за този актив или пасив се извършват с достатъчна честота и обем, така че се осигуряват непрекъсната ценова информация.

Ако няма борсова цена на активен пазар, се използва техники за оценяване (като дисконтирани парични потоци и сравнение със сходни инструменти), като максимално използва подходящи наблюдаеми входящи данни и свежда до минимум използването на ненаблюдаемите. Избраната техника на оценяване обхваща всички фактори, които пазарните участници биха взели в предвид при ценообразуването на сделката.

Най-доброто доказателство за справедлива стойност на финансов инструмент, при първоначално признаване, обичайно е цената на сделката, т.е. справедливата стойност на прехвърленото или получено възнаграждение. Ако се определи, че справедливата стойност при първоначално признаване се различава от цената на сделката и няма доказателство за справедливата стойност чрез борсова цена на сходен актив или пасив, нито тя се базира на техника на оценяване, която използва данни от наблюдаеми пазари, тогава финансовият инструмент първоначално се оценява по справедлива стойност, коригирана да разсрочи разликата между справедлива стойност при първоначално признаване и цената на сделката. В последствие тази разлика се признава в печалби и загуби разсрочено на подходяща база за живота на инструмента, но не по-късно от момента, когато оценката може изцяло да се подкрепи от наблюдаеми пазарни данни или сделката е приключена.

Справедливата стойност на депозит на виждане е не по-малка от сумата, дължима при поискване, дисконтирана от първоначалната дата, на която депозита може да стане изискуем. Групата признава трансфери между нивата на йерархията на справедливите стойности към края на отчетния период, през който е възникнала промяната.

Финансови активи отчитани по амортизирана стойност

Даден финансов актив се определя като оценяван по амортизирана стойност при спазване на изискванията:

- финансовият актив се държи в рамките на бизнес модела, чиято цел е активите да бъдат държани, за да се съберат договорните парични потоци; и
- съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Бележки към консолидирания годишен финансов отчет (продължение)

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(х) Финансови активи и пасиви (продължение)

(viii) Принципи за оценка по справедлива стойност (продължение)

Финансови активи отчитани по амортизирана стойност (продължение)

В тази група се включват предоставените от банката кредити, закупени облигации, депозити в банки и други форми на дългово кредитиране, които се държат с цел получаване на договорните парични потоци;

(ц) Финансови активи отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход (ФАССДВД)

Финансовите активи се държат в рамките на бизнес модел, чиято цел е както събиране на договорни парични потоци, така и продажби на финансови активи и съгласно договорните условия на финансовите активи на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

В тази група се включват дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход и капиталови инструменти без последващо рекласифициране на промените в отчета за доходи при отписване.

(ч) Финансови активи отчитани по справедлива стойност през печалба и загуба (ФАССПЗ)

Всички останали финансови активи, които не са класифицирани в горните две категории се оценяват по справедлива стойност в печалбата или загубата дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата.

В зависимост от направената класификация на финансовите активи, за целите на последващото им оценяване, разликите, възникващи от промяната в стойността им, се отчитат в печалбата или загубата или в друг всеобхватен доход. Признаване на разлики от последващата оценка се извършва само на активите, които се оценяват по справедлива стойност. В обобщен вид последващото оценяване на финансовите активи е представено в следната таблица:

Категории финансови активи	Последваща оценка	Признаване на разликите от последващото оценяване
Финансови активи, оценявани по амортизирана стойност	Амортизирана стойност	Стойността на актива последователно се довежда до неговата амортизирана стойност
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход	Справедлива стойност	В друг всеобхватен доход
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност през печалба и загуба	Справедлива стойност	В печалба и загуба

(ш) Лизинг

Лизинговата дейност на Групата е свързана с отдаване на транспортни средства, индустриално оборудване, недвижими имоти и др.

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(ш) Лизинг (продължение)

(i) Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг

При възникване на споразумение, Групата определя дали то е, или съдържа лизинг.

При възникване или след повторна оценка на споразумение, което съдържа лизинг, Групата разделя плащания и други изисквани възнаграждения по това споразумение, на такива за лизинг, и такива за други елементи, въз основа на относителните им справедливи стойности.

(ii) Лизинг като Лизингодател

Групата представя финансов лизинг като лизингодател като вземане на стойност равна на нетната инвестиция във финансов лизинг, което включва минималните лизингови плащания, дължими по лизинговия договор, заедно с негарантираната остатъчна стойност, дисконтирани с лихвения процент присъщ на лизинга. Лизинговият договор се отчита като финансов, когато с договора лизингодателят прехвърля на лизингополучателя всички съществени рискове и изгоди, свързани със собствеността на актива.

Типичните показатели, които Групата разглежда, за да определи дали всички съществени рискове и изгоди са прехвърлени включват: настоящата стойност на минималните лизингови плащания в съпоставка със справедливата стойност на лизинговия актив в началото на лизинговия договор; срока на лизинговия договор в съпоставка с икономическия живот на отдадения под наем актив; както и дали лизингополучателят ще придобие правото на собственост върху лизингования актив в края на срока на договора за финансов лизинг. Всички останали лизингови договори, които не прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху актива, се класифицират като оперативен лизинг.

Минимални лизингови плащания

Минималните лизингови плащания са тези плащания, които лизингополучателят ще направи, или може да бъде задължен да направи през срока на лизинговия договор. От гледна точка на Групата, минималните лизингови плащания включват и остатъчната стойност на актива, гарантирана от трета, несвързана с Групата страна, когато съществува такова споразумение.

Начало на лизинговия договор и начало на срока на лизинговия договор

Прави се разграничение между начало на лизинговия договор и начало на срока на лизинговия договор. Начало на лизинговия договор е по-ранната от двете дати - на лизинговото споразумение или на ангажирането на страните с основните условия на лизинговия договор. Към тази дата:

- лизинговият договор е класифициран като финансов, или оперативен лизинг; и
- в случай на финансов лизинг сумите, които трябва да бъдат признати в началото на срока на лизинговия договор, са определени.

Начало на срока на лизинговия договор е датата, от която лизингополучателят може да упражни правото си на ползване на наетия актив. Това е и датата на първоначалното признаване на лизинга от Групата.

Първоначална и последваща оценка

Групата признава вземане по финансов лизинг, в момента, в който договорът за лизинг започва, на стойност равна на нетната инвестиция в лизинга. Първоначалните преки разходи са включени в изчислението на вземането по финансов лизинг. През срока на лизинговия договор Групата начислява финансов доход (приход от лихви по финансов лизинг) върху нетната инвестиция. Нетната инвестиция в договори за финансов лизинг се представя нетно, след обезценка, съгласно политиката за обезценка на финансови активи по амортизирана стойност. Определянето на обезценката по финансов лизинг е посочено в бележка 4 (х).

(щ) Материални запаси

Материалните запаси представляват активи, придобити по договори за лизинг и за заем, които още не са предадени за ползване на клиента или активи, върнати от нередовни платци (иззети активи). Те се отчитат по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност.

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(щ) Материални запаси (продължение)

Групата отчита иззети активи като материални запаси, защото рисковете и ползите във връзка с актива се прехвърлят на Групата. Обезценката на материалните запаси се извършва на база на групиране на активите при наличие на сходен признак.

Нетната реализируема стойност на материалните запаси, представляващи иззети активи от нередовни платци, се определя чрез експертна оценка. Дружеството отчита печалби и загуби от продажби на стоки в други приходи. Оценката отчита колебанията в цените и себестойността на актива, които са в пряка връзка със събитията, настъпили до края на периода.

Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната реализируема стойност се признава като разходи за периода на обезценката. Когато условията довели до снижаване на стойността на материалните запаси под тяхната себестойност вече не са налице или когато има ясно доказателство за увеличение на нетната реализируема стойност заради промяна в икономическите обстоятелства, сумата на обезценката се възстановява (т.е. възстановяването е ограничено до сумата на първоначалната обезценка), така че новата балансова стойност е по-ниската от себестойността и преразгледаната нетна реализируема стойност.

Възстановяването на предишното намаление на отчетната стойност се отчита в увеличение на стойността на материалните запаси и като други приходи. Материалните запаси, представляващи активи , закупени във връзка с договори за лизинг и които още не са предадени за ползване на клиента, не се обезценяват, тъй като са предмет на вече сключен договор за лизинг и датата на фактическото предоставяне на актива не съвпада с края на отчетния период.

(ъ) Инвестиционни имоти и имоти за собствена употреба

Инвестиционни имоти

Инвестиционни имоти са имоти (земя или сграда или част от сграда, или и двете), държан основно за получаване на приходи от наем или за увеличаване на стойността на капиталовата инвестиция, или и двете. Инвестиционният имот се оценява първоначално по цена на придобиване. Разходите, свързани с придобиването, са включени в първоначалната оценка. След първоначалното признаване, инвестиционните имоти се оценяват по тяхната справедлива стойност, определена от независим лицензиран оценител. Всички печалби и загуби в резултат на промените в справедливата стойност се признават в отчета за печалбата или загубата.

Приходът от наеми от инвестиционни имоти се признава в отчета за печалбата или загубата. Когато дълготраен материален актив преминава в инвестиционен имот вследствие на промяна в неговото използване, разликите, възникващи към датата на трансфера между преносната стойност на актива и справедливата му стойност се признават директно в капитала . При продажба на актива печалбата се прехвърля в неразпределена печалба. Загубите се признават в печалби или загуби при възникването им.

Инвестиционните имоти се отписват от отчета за финансовото състояние когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат.

Подход при оценката

Справедливата стойност на инвестиционните имоти се оценява като се използва поне един подход за оценка - пазарен и приходен подход. В случай, че липсва достатъчно надеждна и достъпна пазарна информация се допуска прилагането на разходен подход, чрез метода на амортизираната възстановителна стойност. Към датата на определяне на справедливата стойност на инвестиционните имоти в текущия отчет, горепосочения трети разходен подход, чрез метода на амортизираните разходи за подмяна, не е приложен.

Съгласно вътрешна процедура за извършване на оценка на предварителни доклади за оценка на инвестиционните имоти на Групата, изготвяни и представяни от независим оценител се поставя условие за минимум 3 броя пазарни аналози при използваните пазарно базирани методи за оценка, както и фактологичен и методологичен преглед на предварителния оценителски доклад. Пазарният подход, чрез сравнителния метод, извежда индикативна стойност, като сравнява актива-предмет на оценката с идентични или сходни активи, за които е налична ценова информация. Поради ограничената налична информация, до известна степен отразяваща ограничената активност на пазара, се използват публично достъпни пазарни цени за сравними имоти като заместител на цените на сделките, когато същите не са на разположение.

4. Значими счетоводни политики (продължение)

(ъ) Инвестиционни имоти и имоти за собствена употреба (продължение)

Подход при оценката (продължение)

Приходният подход, чрез метода на капитализиране на бъдещите доходи, извежда индикативна стойност, като привежда бъдещите парични потоци към единна текуща капиталова стойност. Този подход е считан за приложим при оценката на инвестиционни имоти. При метода на капитализирания доход, при който имотите се оценяват чрез прилагане на капитализационен множител към потока от приход от наеми използвайки публично достъпна информация за наемната цена на сходни имоти. При този подход стойността на незастроена земя остава непроменена спрямо стойността, получена при сравнителния метод.

След извеждане на посочените по-горе индикативни стойности, като резултат от приложените методи за достигане на справедлива стойност се прилага претегляне на стойностите, съгласно конкретни и достоверни критерии, както и съгласно обоснованото експертното мнение на оценителя.

Изборът и приложението на всеки от горепосочените методи или комбинация от методи при определянето на справедливата стойност е в пряка зависимост от вида на имота, състоянието на пазара и наличието на достатъчно надеждна и общодостъпна ценова информация.

Земя и сгради за собствена употреба

Земи и сгради за собствена употреба са представени в отчета за финансовото състояние по съответно преоценена стойност, намалена с начислената амортизация и последващи натрупани загуби от обезценка. Към 31 декември 2020 г. справедливата стойност на земята и сградите е определена от независим лицензиран оценител.

Когато в резултат на преоценка е увеличена стойността на земя и сгради за собствена употреба, увеличението се отнася в собствения капитал на реда "Преоценъчен резерв".

Увеличението в резултат на преоценка се признава на приход, доколкото съответства на намаление от преоценка на същия актив, което преди това е признато за разход. Намалението от преоценка се отчислява от преоценъчния резерв, доколкото намалението не надвишава сумата в преоценъчния резерв за същия актив. Сумата на прехвърления преоценъчен резерв е разликата между амортизация, базирана на преоценената балансова стойност на актива и амортизация, базирана на оригиналната себестойност на актива. Прехвърляния от преоценъчен резерв към неразпределена печалба не се извършват чрез печалба или загуба.

Амортизацията се изчислява на основа на линейния метод на амортизация за прогнозния полезен живот на активите, който за сградите е 25 години.

Активи, създадени и изградени от Групата с цел бъдещото им използване като инвестиционни имоти, се класифицират като имоти за собствена употреба и се представят по себестойност до завършването им, след което те се рекласифицират като инвестиционни имоти.

Ако инвестиционен имот бъде рекласифициран като имот за собствена употреба, справедливата му стойност в деня на трансфера представлява неговата цена на придобиване като счетоводна основа за последващо отчитане. Когато Групата възнамерява да подобри съществуващ инвестиционен имот с цел бъдеща употреба като такъв, то той не се рекласифицира като имот за собствена употреба, а продължава да се отчита като инвестиционен по справедлива стойност.

(ь) Обезценка на нефинансови активи

Към всяка отчетна дата, Групата извършва преглед на балансовата стойност на нефинансовите активи с цел да определи дали съществува индикация за обезценка. Ако такава индикация съществува, се оценява възстановимата стойност на актива. Репутацията се тества веднъж годишно за обезценка.